

วุฒิสภา

เอกสารประกอบการพิจารณาเบื้องต้น

ร่าง
พระราชบัญญัติ
ว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ (ฉบับที่..)
พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

อ.พ.(ร) ๕๐/๒๕๕๕

สำหรับสมาชิกวุฒิสภา
ได้ใช้ในการติดตามผลการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
ในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการของสภาผู้แทนราษฎร

จัดทำโดย
สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
www.senate.go.th

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เสนอโดยคณะรัฐมนตรี ชุดที่มีนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๓๐ (สมัยสามัญทั่วไป) เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้แล้ว

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นข้อมูล สำหรับประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภาในเบื้องต้น ก่อนที่สภาผู้แทนราษฎรจะลงมติ เห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และเสนอให้วุฒิสภาพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญต่อไป

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
พฤศจิกายน ๒๕๕๕

เอกสารประกอบการพิจารณา

จัดทำโดย

นางสาวสุภางศ์จิตต์ ไตรเทพพิสัย	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นายสุชาติ พันทองคำ	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานกฎหมาย ๒
นางสาวปรางทิพย์ หวังสมนึก	นิติกรปฏิบัติการ
นางสิริกัญย์ ส่องแสง	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
นางสาวรัตติกาลญัตต์ น้อยนวม	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
นายพัลลภ วงศ์พานิช	เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลปฏิบัติงาน

กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๙๖

ผลิตโดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๔๑ - ๔๒

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ท่านสมาชิกวุฒิสภา และผู้สนใจที่มีความประสงค์หรือต้องการที่จะศึกษาเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุมวุฒิสภา สามารถสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้จากเว็บไซต์วุฒิสภา www.senate.go.th หรือขอรับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้ที่ศูนย์บริการข้อมูลกฎหมายวุฒิสภา อาคารรัฐสภา ๒ ชั้น ๑ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๒ ๒๔๔ ๑๕๖๕

สารบัญ

หน้า

- ความเป็นมาของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ๑
- ประเด็นสำคัญจากการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
และผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง
ชั้นรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ๔

ภาคผนวก

- : ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) (๑)
- : บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ
ว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) (๙)
- : ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
พ.ศ. ๒๕๓๐ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)
กับร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (๑๕)

- ความเป็นมาของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
- ประเด็นสำคัญจากการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
และผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง
ชั้นรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ความเป็นมา

ของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์

(ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เสนอโดยคณะรัฐมนตรี ชุดที่มีนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๕ เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๖ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๕ โดยร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมีหลักการและเหตุผล ดังนี้

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่มีอำนาจยื่นคำร้องขอรังวัดต่อเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายที่ดินแทนเจ้าของหรือผู้ครอบครองได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘)

(๒) แก้ไขการขอขยายระยะเวลาในการพิจารณากำหนดราคาเบื้องต้นของอสังหาริมทรัพย์และจำนวนเงินค่าทดแทนให้ชัดเจนว่าให้ขยายออกไปอีกได้ไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙ วรรคห้า)

(๓) แก้ไขผู้มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เป็นกรณีที่มีความจำเป็นโดยเร่งด่วนจากคณะรัฐมนตรีเป็นรัฐมนตรี (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง)

(๔) กำหนดระยะเวลาในการใช้สิทธิร้องขอให้เจ้าหน้าที่เวนคืนโรงเรียนหรือสิ่งปลูกสร้างที่เหลืออยู่ซึ่งใช้การไม่ได้ และกำหนดระยะเวลาการพิจารณาคำร้องของเจ้าหน้าที่รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์การร้องขอให้เจ้าหน้าที่เวนคืนหรือจัดซื้อที่ดินส่วนที่เหลือและใช้การไม่ได้ตลอดจนกำหนดระยะเวลาการยื่นคำร้องและกำหนดสิทธิอุทธรณ์ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๐)

(๕) ขยายกำหนดระยะเวลาการวินิจฉัยอุทธรณ์ของรัฐมนตรีจากหกสิบวันเป็นหนึ่งร้อยแปดสิบวัน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๕ วรรคสอง)

(๖) กำหนดสิทธิฟ้องคดีต่อศาลให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๖)

(๗) กำหนดให้รัฐค้ำนองสังหาริมทรัพย์ให้เจ้าของเดิมหรือทายาท ในกรณีที่
อสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของการเวนคืนภายใน
ระยะเวลาที่กำหนดในพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ หรือในกรณีที่รัฐไม่มีความจำเป็น
ที่จะต้องใช้ประโยชน์ในอสังหาริมทรัพย์เพื่อประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของการเวนคืนอีกต่อไป
(เพิ่มหมวด ๓/๑ การค้ำนองสังหาริมทรัพย์ให้เจ้าของเดิมหรือทายาท มาตรา ๓๒/๑ มาตรา ๓๒/๒
มาตรา ๓๒/๓ มาตรา ๓๒/๔ มาตรา ๓๒/๕ และมาตรา ๓๒/๖)

เหตุผล

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กฎหมายเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
ต้องระบุวัตถุประสงค์แห่งการเวนคืนและกำหนดระยะเวลาเข้าใช้อสังหาริมทรัพย์ไว้ให้ชัดเจน
ถ้ามิได้ใช้เพื่อการนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนดดังกล่าว ต้องคืนให้เจ้าของเดิมหรือทายาท การคืน
อสังหาริมทรัพย์ให้เจ้าของเดิมหรือทายาท และการเรียกคืนค่าทดแทนที่ชดใช้ไปให้เป็นไปตามที่
กฎหมายบัญญัติ ประกอบกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐
มีบทบัญญัติบางประการที่ขาดความชัดเจนส่งผลให้เกิดปัญหาในการตีความและการปฏิบัติของ
เจ้าหน้าที่ และก่อให้เกิดกระบวนการหรือการดำเนินการที่มีขั้นตอนที่ไม่จำเป็นอันเป็นการสร้าง
ภาระโดยไม่จำเป็นให้แก่ประชาชนผู้ถูกเวนคืน รวมทั้งไม่มีบทบัญญัติให้อำนาจเจ้าหน้าที่
ในการดำเนินการใด ๆ หากเจ้าของที่ดินไม่ให้ความร่วมมือในการยื่นคำขอรังวัดแบ่งแยกที่ดิน
ที่ถูกเวนคืน ดังนั้น เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม และเป็นกลลดกระบวนการหรือขั้นตอน
การดำเนินการที่ไม่จำเป็น รวมทั้งเพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย สมควรกำหนดให้มีบทบัญญัติว่าด้วยการคืนอสังหาริมทรัพย์ให้เจ้าของเดิม
หรือทายาท กำหนดให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่มีอำนาจยื่นคำร้องขอรังวัด
ต่อเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายที่ดินแทนเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย
และกำหนดให้ขยายระยะเวลาการวินิจฉัยอุทธรณ์ของรัฐมนตรีให้สอดคล้องกับสภาพการณ์
ในปัจจุบันที่มีการเวนคืนเพื่อประโยชน์สาธารณะเป็นจำนวนมาก จึงจำเป็นต้องตรา
พระราชบัญญัตินี้

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
(ฉบับที่ ...) พ.ศ. ในวาระที่หนึ่งชั้นรับหลักการและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ
ดังกล่าว ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๓๐ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่
๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ด้วยคะแนนเสียง ๓๕๒ เสียง ไม่รับหลักการ ไม่มี และงดออกเสียง
๑ เสียง และมีมติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญ ๓๑ คน เพื่อพิจารณาในวาระที่สองชั้นกรรมาธิการ
โดยกำหนดแปรญัตติภายใน ๑๕ วัน

คณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๓๑ คน ประกอบด้วย

* ๑. นายกิจจา แก้วปานกัน	๒. นายกุลเดช พัวพัฒนกุล
๓. นายโกศล ปัทมะ	๔. นายจำรัส เวียงสงค์
๕. นายจิรายุ ห่วงทรัพย์	๖. นายเจริญ คันธวงศ์
๗. นายชินชอบ คงอุดม	๘. นายไชยวัฒน์ ไตรยสุนันท์
๙. นายณรงค์ ดุติง	๑๐. นายไตรรงค์ ติธรรม
๑๑. นางเทียบจุฑา ขาวขำ	* ๑๒. นายนพตล เกร็ฤกษ์
* ๑๓. นางนภภรณ์ สดชื่น	* ๑๔. นายอนุกุล คงวุฒิ
* ๑๕. พลเอก พงษ์ สวรรณทัต	๑๖. นายพ้อง ชีวานันท์
๑๗. นายมานะ โลหะวณิชย์	๑๘. นายยุคล ชนะวัฒน์ปัญญา
๑๙. นางสาวเรวดี รัศมีทัต	๒๐. นายสงวน พงษ์มณี
๒๑. นายสมคิด เชื้อคง	๒๒. นายสมชาย รั้งสิวัฒนศักดิ์
๒๓. นายสรชัช สุจิตต์	๒๔. นายสามารถ แก้วมีชัย
๒๕. นายสุชาติ ชมกลิ่น	๒๖. นายสุทัศน์ จันทรแสงศรี
๒๗. นายสุรจิตร ยนต์ตระกูล	๒๘. นายอนุชา บูรพชัยศรี
๒๙. นางอนุสรฯ ยิ่งตรง	๓๐. นายอรรถวิรัช สุวรรณภักดี
๓๑. นายอำนาจ วิลาวลัย	

* หมายถึง กรรมการในสัดส่วนของรัฐบาล

**ประเด็นสำคัญจากการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
และผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่งชั้นรับหลักการ
แห่งร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)**

๑. ประเด็นสำคัญจากการอภิปรายของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่งชั้นรับหลักการ

นายประเสริฐ จันทรรวงทอง รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม ได้แถลง
หลักการและเหตุผล ดังนี้

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐
ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่มีอำนาจยื่นคำร้อง
ขอรังวัดต่อเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายที่ดินแทนเจ้าของหรือผู้ครอบครองได้ (แก้ไขเพิ่มเติม
มาตรา ๘)

(๒) แก้ไขการขอขยายระยะเวลาในการพิจารณากำหนดราคาเบื้องต้นของ
อสังหาริมทรัพย์และจำนวนเงินค่าทดแทนให้ชัดเจนว่าให้ขยายออกไปอีกได้ไม่เกินสองครั้ง
ครั้งละไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙ วรรคห้า)

(๓) แก้ไขผู้มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้การเวนคืน
อสังหาริมทรัพย์เป็นกรณีที่มีความจำเป็นโดยเร่งด่วนจากคณะรัฐมนตรีเป็นรัฐมนตรี (แก้ไขเพิ่มเติม
มาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง)

(๔) กำหนดระยะเวลาในการใช้สิทธิร้องขอให้เจ้าหน้าที่เวนคืนโรงเรียนหรือ
สิ่งปลูกสร้างที่เหลืออยู่ซึ่งใช้การไม่ได้ และกำหนดระยะเวลาการพิจารณาคำร้องของเจ้าหน้าที่
รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์การร้องขอให้เจ้าหน้าที่เวนคืนหรือจัดซื้อที่ดินส่วนที่เหลือและใช้การไม่ได้
ตลอดจนกำหนดระยะเวลาการยื่นคำร้องและกำหนดสิทธิอุทธรณ์ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๔
วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๐)

(๕) ขยายกำหนดระยะเวลาการวินิจฉัยอุทธรณ์ของรัฐมนตรีจากหกสิบวันเป็น
หนึ่งร้อยแปดสิบวัน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๕ วรรคสอง)

(๖) กำหนดสิทธิฟ้องคดีต่อศาลให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๖)

(๗) กำหนดให้รัฐคืนอสังหาริมทรัพย์ให้เจ้าของเดิมหรือทายาท ในกรณีที่
อสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของการเวนคืนภายใน
ระยะเวลาที่กำหนดในพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ หรือในกรณีที่รัฐไม่มีความจำเป็น
ที่จะต้องใช้ประโยชน์ในอสังหาริมทรัพย์เพื่อประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของการเวนคืนอีกต่อไป

(เพิ่มหมวด ๓/๑ การค้ำนองฮาริมทรพ์ให้เจ้าของเดิมหรือทายาท มาตรา ๓๒/๑ มาตรา ๓๒/๒ มาตรา ๓๒/๓ มาตรา ๓๒/๔ มาตรา ๓๒/๕ และมาตรา ๓๒/๖)

เหตุผล

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กฎหมายเวนค้ำนองฮาริมทรพ์ต้องระบุวัตถุประสงค์แห่งการเวนค้ำนองฮาริมทรพ์และกำหนดระยะเวลาเข้าใช้ค้ำนองฮาริมทรพ์ไว้ให้ชัดเจนถ้ามิได้ใช้เพื่อการนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนดดังกล่าว ต้องค้ำนองให้เจ้าของเดิมหรือทายาท การค้ำนองฮาริมทรพ์ให้เจ้าของเดิมหรือทายาท และการเรียกค้ำนองค้ำนองที่ชดใช้ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ประกอบกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนค้ำนองฮาริมทรพ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ มีบทบัญญัติบางประการที่ขาดความชัดเจนส่งผลให้เกิดปัญหาในการตีความและการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ และก่อให้เกิดกระบวนการหรือการดำเนินการที่มีขั้นตอนที่ไม่จำเป็นอันเป็นการสร้างภาระโดยไม่จำเป็นให้แก่ประชาชนผู้ถูกเวนค้ำนอง รวมทั้งไม่มีบทบัญญัติให้อำนาจเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการใด ๆ หากเจ้าของที่ดินไม่ให้ความร่วมมือในการยื่นค้ำนองรังวัดแบ่งแยกที่ดินที่ถูกเวนค้ำนอง ดังนั้น เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม และเป็นกรลดกระบวนการหรือขั้นตอนการดำเนินการที่ไม่จำเป็น รวมทั้งเพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย สมควรกำหนดให้มีบทบัญญัติว่าด้วยการค้ำนองฮาริมทรพ์ให้เจ้าของเดิมหรือทายาท กำหนดให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่มีอำนาจยื่นค้ำนองรังวัดต่อเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายที่ดินแทนเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย และกำหนดให้ขยายระยะเวลาการวินิจฉัยอุทธรณ์ของรัฐมนตรีให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบันที่มีการเวนค้ำนองเพื่อประโยชน์สาธารณะเป็นจำนวนมาก จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้อภิปรายแสดงความคิดเห็นและตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนค้ำนองฮาริมทรพ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

นายวิชาญ มินชัยนันท์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย อภิปรายสรุปได้ดังนี้

นายวิชาญ มินชัยนันท์ ได้กล่าวสนับสนุนร่างพระราชบัญญัตินี้ แต่ทั้งนี้ ได้ตั้งข้อสังเกตและมีข้อเสนอแนะบางประการ ดังนี้

๑. ประเด็นตามหลักการข้อ (๗) ที่กำหนดให้รัฐค้ำนองฮาริมทรพ์ให้เจ้าของเดิมหรือทายาท ในกรณีที่ค้ำนองฮาริมทรพ์ที่ถูกเวนค้ำนองไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของการเวนค้ำนองภายในระยะเวลาที่กำหนดในพระราชบัญญัติเวนค้ำนองฮาริมทรพ์ หรือในกรณีที่รัฐไม่มีความจำเป็นที่จะต้องใช้ประโยชน์ในค้ำนองฮาริมทรพ์เพื่อประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของการเวนค้ำนองอีกต่อไป ซึ่งเป็นการเพิ่มหมวด ๓/๑ การค้ำนองฮาริมทรพ์ให้เจ้าของเดิมหรือ

ทายาทนั้น กรณีดังกล่าวนี้รัฐจะมีการชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ประชาชนเหล่านั้นหรือไม่ ซึ่งในระหว่างที่รัฐทำการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ไปนั้น เจ้าของอสังหาริมทรัพย์ก็มีได้ใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินของตน จึงมีความเห็นว่า ภาครัฐควรมีการชดใช้ค่าเสียหายในส่วนนี้ให้แก่ประชาชนที่ได้รับผลกระทบเหล่านั้นด้วย

๒. เห็นด้วยกับหลักการข้อ (๒) เกี่ยวกับการขยายเวลาและจำนวนวันที่ขยายออกไป แต่ทั้งนี้ควรมีการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการเวนคืนควบคู่กันไปด้วย โดยเห็นว่าควรดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเวลาอันสมควรไม่ควรปล่อยให้ระยะเวลาในการดำเนินการยาวนานออกไป เนื่องจากจะเป็นการสะท้อนถึงประสิทธิภาพในการดำเนินการเรื่องเวนคืนของภาครัฐ โดยได้ยกตัวอย่างที่ดินบริเวณสุขาภิบาล ๑ ซึ่งมีการเวนคืนตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๒ และเจ้าของที่ดินก็ได้รับเงินชดเชยไปจนเต็มจำนวนแล้ว แต่ปรากฏว่าเจ้าของที่ดินดังกล่าวก็ยังคงปลูกสร้างบ้านเรือนอยู่ในที่ดินที่เวนคืนอยู่เช่นเดิม และในส่วนของภาครัฐก็ได้จัดตั้งโครงการก่อสร้างในที่ดินบริเวณดังกล่าวเรียบร้อยแล้วเช่นกัน แต่ก็ไม่สามารถดำเนินการก่อสร้างตามโครงการดังกล่าวได้ หรือที่ดินในเขตพื้นที่คลองสามวา และบริเวณถนนเลียบบคลองสอง ได้มีการนำที่ดินมาทำการก่อสร้างถนนทั้งสายแล้ว เหลือเพียงบางส่วนคือส่วนของช่องจราจรบนถนนนั้นประมาณ ๒ ช่อง บริเวณรอยต่อทางแยกที่ยังไม่สามารถเจรจาตกลงกับเจ้าของที่ดินได้ ส่งผลให้การจราจรบริเวณนั้นติดขัดมาก ทั้งนี้ ได้ใช้เวลาในการเจรจาทกลงกับเจ้าของที่ดินมาถึง ๓ ปี ซึ่งสภาพการณ์เช่นนี้เป็นการแสดงให้เห็นถึงศักยภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเวนคืนที่ควรได้รับการปรับปรุง

๓. เสนอแนะให้รัฐบาลพิจารณาถึงกรณีที่ประชาชนผู้เป็นเจ้าของที่ดินทำการยกที่ดินให้แก่รัฐ ซึ่งมีจำนวนมากในปัจจุบันด้วย โดยหากรัฐรับมอบการให้จากเจ้าของที่ดินมาแล้วแต่ไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ตามเจตนาของผู้ให้ รัฐจะมีแนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับที่ดินดังกล่าวอย่างไรหรือไม่ เช่นกรณีที่มีการยกที่ดินบริเวณมีนบุรีให้แก่รัฐจำนวน ๒๐ ไร่ โดยเจตนา ยกให้เพื่อนำไปใช้สร้างโรงพยาบาล ซึ่งภาครัฐได้รับมาแล้วมีการดำเนินการในเบื้องต้น โดยมีการถมที่ดินในบริเวณดังกล่าวไว้ แต่ทั้งนี้ มิได้มีการดำเนินการอย่างใดอีก จนระยะเวลาล่วงเลยมาจนถึงปัจจุบันเป็นเวลาถึง ๑๒ ปี ซึ่งเจ้าของที่ดินที่ทำการยกให้นั้นได้เสนอว่า หากกระทรวงสาธารณสุขอันเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการสร้างเสริมสุขภาพอนามัย ควบคุมและรักษาโรคร้ายให้แก่ประชาชน ซึ่งรวมถึงการจัดสร้างโรงพยาบาลด้วยนั้น ไม่อาจนำที่ดินดังกล่าวไปใช้ให้เกิดประโยชน์ตามอำนาจหน้าที่และสมดังเจตนาของผู้ให้ได้แล้ว ผู้ให้จะขอเปลี่ยนการยกให้ไปเป็นการยกให้แก่กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในด้านการศึกษาแทนจะทำได้หรือไม่ ซึ่งตนได้รับข้อเสนอแนะของประชาชนดังกล่าวมาเพื่อสอบถามรัฐบาลเกี่ยวกับประเด็นนี้ เพื่อให้รัฐบาลหาแนวทางดำเนินการอันเหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อไป

นางรัชฎาภรณ์ แก้วสนิท สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์ อภิปรายสรุปได้ดังนี้

นางรัชฎาภรณ์ แก้วสนิท เห็นด้วยกับการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ เนื่องจากเป็นการดำเนินการตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง ได้กำหนดเกี่ยวกับการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ไว้ว่า การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะกิจการของรัฐเพื่อการอันเป็นสาธารณูปโภค การอันจำเป็นในการป้องกันประเทศ การได้มาซึ่งทรัพยากรธรรมชาติ การผังเมือง การส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การพัฒนา การเกษตรหรือการอุตสาหกรรม การปฏิรูปที่ดิน การอนุรักษ์โบราณสถานและแหล่งทางประวัติศาสตร์ หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น และต้องชดเชยค่าทดแทนที่เป็นธรรม ภายในเวลาอันควรแก่เจ้าของตลอดจนผู้ทรงสิทธิบรรดาที่ได้รับความเสียหายจากการเวนคืนนั้น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ แต่ในการนี้ ได้มีข้อสงสัยและตั้งข้อสังเกตในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

๑. ในร่างมาตรา ๕ ที่แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๓ วรรคหนึ่งและวรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ โดยกำหนดมาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง ว่า “ถ้าเจ้าหน้าที่เห็นว่าการเวนคืนที่ได้มีการออกพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๖ แล้ว หากเงินชดเชยจะเป็นอุปสรรคอย่างมากแก่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม หรือประโยชน์ของรัฐ อันสำคัญอย่างอื่น ให้รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๖ มีอำนาจประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้การเวนคืนนั้นเป็นกรณีที่มีความจำเป็นโดยเร่งด่วนได้” นั้น หมายความว่าหน่วยงานของรัฐมีอำนาจบังคับเวนคืนที่ดินของประชาชนโดยไม่ต้องผ่านกระบวนการตามขั้นตอนปกติใช่หรือไม่

๒. ในร่างมาตรา ๗ ที่แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ นั้น เป็นการกำหนดสิทธิของเจ้าของที่ดินที่จะร้องขอให้เจ้าหน้าที่เวนคืนหรือจัดซื้อที่ดินส่วนที่เหลือได้ ซึ่งตนเห็นว่าหากเจ้าหน้าที่พิจารณาแล้วสันนิษฐานได้ว่าที่ดินที่เหลืออยู่ไม่น่าจะใช้ประโยชน์ได้ ก็ควรให้รัฐทำการจัดซื้อส่วนที่เหลือไปในทันที ไม่ควรกำหนดให้เจ้าของที่ดินมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีในภายหลัง เว้นแต่กรณีที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งเท่านั้น ทั้งนี้ ได้มีความเห็นว่าการดำเนินการเกี่ยวกับการเวนคืนที่ดินนั้น ประชาชนต้องแบกรับภาระมากมายหลายเรื่อง นอกจากนี้ ในวรรคสามของมาตราดังกล่าวยังกำหนดให้คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีเป็นที่สุด ซึ่งหมายความว่า หากเจ้าของที่ดินไม่พอใจในคำวินิจฉัยของรัฐมนตรี ก็ไม่สามารถดำเนินการฟ้องร้องทางศาลได้อีก โดยในประเด็นนี้ตนมีความเห็นว่า ไม่ควรกำหนดให้คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีเป็นที่สุด เนื่องจากในทางปฏิบัติรัฐมนตรีจะมีคำสั่งหรือคำวินิจฉัยในเรื่องต่าง ๆ ตามความเห็นของเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติที่มีการเสนอขึ้นมาตามลำดับชั้น

๓. ในร่างมาตรา ๙ ที่แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ โดยกำหนดถึงมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง ว่า “ในกรณีที่ผู้มีสิทธิได้รับเงินทดแทนยังไม่พอใจในคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีตามมาตรา ๒๕ ให้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลได้ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของรัฐมนตรี” นั้น เป็นการกำหนดให้ประชาชนมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลในกรณีที่ยังไม่พอใจคำวินิจฉัยของรัฐมนตรี โดยในประเด็นนี้ตนเห็นว่า ที่ผ่านมาเมื่อมีการเวนคืน ประชาชนผู้เป็นเจ้าของอสังหาริมทรัพย์จะเกิดความไม่พอใจ เนื่องจากได้รับเงินค่าทดแทนจากรัฐในราคาต่ำ โดยรัฐกำหนดให้จากราคาประเมิน ซึ่งราคาที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างบนที่ดินที่มีการซื้อขายกันตามปกติ นั้น มีราคาสูงกว่าราคาประเมินมาก และรัฐธรรมนูญก็ได้กำหนดให้การกำหนดค่าทดแทนต้องคำนึงถึงราคาซื้อขายกันตามปกติในท้องตลาด และตนเห็นว่าหากมีการเจรจาตกลงกันว่าจะมีการจ่ายค่าทดแทนในราคาซื้อขายกันตามปกติ ในท้องตลาดตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้แล้ว เจ้าของอสังหาริมทรัพย์น่าจะมีความพอใจและไม่ดำเนินการโต้แย้งคัดค้านหรือฟ้องร้องต่อหน่วยงานของรัฐแต่อย่างใด แต่การที่คณะรัฐมนตรีเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ โดยกำหนดให้ประชาชนผู้เป็นเจ้าของที่ดินมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลในกรณีที่ยังไม่พอใจคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีนั้น เป็นการเพิ่มภาระให้ประชาชนตามที่ได้กล่าวมาข้างต้นแล้วว่า การดำเนินการเกี่ยวกับการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์นั้น ประชาชนต้องแบกรับภาระและความเสียหายอย่างมากอยู่แล้ว

๔. ในร่างมาตรา ๑๐ ที่กำหนดเพิ่มหมวด ๓/๑ การคืนอสังหาริมทรัพย์ ให้เจ้าของเดิมหรือทายาท ในส่วนของมาตรา ๓๒/๓ ที่กำหนดให้การคืนอสังหาริมทรัพย์ ให้เจ้าของเดิมหรือทายาทตามมาตรา ๓๒/๑ ให้เจ้าหน้าที่ประกาศภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่ครบระยะเวลาการเข้าใช้อสังหาริมทรัพย์ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์นั้น ตนเห็นว่าระยะเวลา ๑๘๐ วัน เป็นระยะเวลาที่นานเกินสมควร เมื่อรัฐทราบว่าจะอสังหาริมทรัพย์บริเวณดังกล่าวมิได้นำไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของการเวนคืนภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ก็ควรรีบดำเนินการคืนอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวให้แก่เจ้าของเดิมหรือทายาทโดยเร็ว

๕. มีข้อสังเกตเกี่ยวกับความเป็นธรรมในการจ่ายค่าทดแทนให้แก่เจ้าของที่ดินที่ถูกเวนคืน เนื่องจากได้รับทราบข้อมูลมาว่ามีการจ่ายค่าทดแทนให้แก่เจ้าของที่ดินในราคาที่แตกต่างกัน โดยกรณีดังกล่าวนี้ได้มีการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ก่อนที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ซึ่งกำหนดให้การกำหนดค่าทดแทนในการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ต้องกำหนดโดยคำนึงถึงราคาซื้อขายกันตามปกติ จะออกใช้บังคับ โดยการเวนคืนกรณีนี้เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่สามารถตกลงกับเจ้าของอสังหาริมทรัพย์ ๒ - ๓ รายได้ จึงไม่มีการดำเนินการเรื่องการเวนคืนต่อไป และค้างการพิจารณามาเป็นเวลาหลายสิบปี ต่อมาเมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ บังคับใช้ รัฐก็ได้ดำเนินการเรื่องการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์รายนี้ต่อ โดยกำหนดค่าทดแทนตามราคาประเมินในสมัยที่เริ่มต้นดำเนินการเรื่องเวนคืน ซึ่งผ่านมามากหลายสิบปีแล้ว ย่อมเป็นที่แน่นอนว่าราคาอสังหาริมทรัพย์

ในช่วงเวลาที่ผ่านมาหลายปีต้องมีการปรับเพิ่มสูงขึ้น โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐให้เหตุผลว่า เรื่องการเวนคืนดังกล่าวได้ดำเนินการเสร็จสิ้นไปแล้วเมื่อหลายสิบปีก่อน ทั้งที่ในความเป็นจริง ยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จแต่อย่างใด และเมื่อตรวจสอบการปฏิบัติงานอันเกี่ยวกับการเวนคืน อสังหาริมทรัพย์ในบริเวณพื้นที่ใกล้เคียงกัน โดยอยู่บริเวณปากทางเข้า ซึ่งเจ้าของเป็นนักการเมือง ที่มีชื่อเสียง กลับได้รับการกำหนดค่าทดแทนในราคาซื้อขายกันตามปกติ ซึ่งจะเห็นได้ว่า ยังคงมีการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ที่รัฐบาลควรมีการตรวจสอบ และหาแนวทางแก้ไขต่อไป

นายสงวน พงษ์มณี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย อภิปรายสรุปได้ ดังนี้

นายสงวน พงษ์มณี ได้มีข้อเสนอแนะและตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ว่า ควรมีบทบัญญัติที่เหมาะสมและเป็นธรรมทั้งในส่วนที่เป็นการรอนสิทธิประชาชน และส่วนที่เป็นการบังคับรัฐด้วย โดยแยกเป็นประเด็นต่างๆ ดังนี้

๑. ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ไม่มีบทบังคับรัฐใช้จ่ายค่าทดแทนให้แก่เจ้าของอสังหาริมทรัพย์ในทันที กรณีที่มีการออกกฎหมายเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ หากรัฐเห็นว่ายังไม่มี ความพร้อมในด้านงบประมาณ ก็ยังไม่ควรมีการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในบริเวณนั้น

๒. ควรมีบทบัญญัติที่เป็นการแลกเปลี่ยนประโยชน์ระหว่างรัฐกับเจ้าของอสังหาริมทรัพย์ เช่น หากมีเจ้าของที่ดินบริจาค หรือยกที่ดินให้แก่รัฐ รัฐอาจดำเนินการตัดถนน ในที่ดินบริเวณดังกล่าวเลยทันที เพื่อเป็นการให้ประโยชน์กับประชาชนในบริเวณดังกล่าว

๓. ไม่มีการดำเนินการคืนอสังหาริมทรัพย์ให้แก่เจ้าของอสังหาริมทรัพย์ ในกรณีที่รัฐเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ไปแล้วแต่ไม่มีการใช้ประโยชน์ตามที่ตกลงไว้ อย่างจริงจัง ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ กำหนดไว้ โดยพบว่าตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๐ จนถึงปัจจุบันมีการคืนอสังหาริมทรัพย์ที่มีได้ใช้ประโยชน์ดังกล่าวเพียงไม่กี่รายเท่านั้น

๔. การกำหนดให้ประชาชนผู้เป็นเจ้าของอสังหาริมทรัพย์มีสิทธิฟ้องคดี กรณีไม่พอใจการดำเนินการของรัฐเกี่ยวกับการเวนคืนนั้น ยังไม่ครอบคลุมในทุกเรื่องทุกประเด็น ซึ่งถือเป็นช่องว่างของกฎหมาย

๕. ควรมีการเพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีที่ดินกรณีที่มีการซื้อขายที่ดิน ในบริเวณที่มีถนนตัดผ่านด้วย เพื่อลดปัญหาการเอาเปรียบ เนื่องจากมีกรณีที่เป็นที่ดินตาบอด และไม่มีคนอยู่อาศัย เมื่อมีการประกาศว่าจะมีการตัดถนนในบริเวณนั้น ก็จะมีบุคคลมาทำการจัดซื้อที่ดินดังกล่าว ซึ่งตนเห็นว่าเป็นการกระทำที่เป็นการเอาเปรียบรัฐ

นายอภิชาติ ศักดิ์เศรษฐ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์ อภิปราย
สรุปได้ดังนี้

นายอภิชาติ ศักดิ์เศรษฐ์ มีความเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีบทบัญญัติ
บางประการที่เป็นการจำกัดสิทธิและเป็นการเพิ่มภาระให้แก่ประชาชน จึงได้ตั้งข้อสังเกตไว้ดังนี้

๑. การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายในเรื่องเวนคืนนี้ ควรมีการจัดทำให้มีความสอดคล้อง
กับรัฐธรรมนูญ เนื่องจากกฎหมายที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมีบทบัญญัติที่ไม่เป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญ
กำหนดไว้ และไม่ทันต่อสถานการณ์และความเปลี่ยนแปลงของสังคม และมีความเห็นว่าการแก้ไข
เพิ่มเติมหรือยกเลิกบทบัญญัติเพียงบางมาตรานั้น ยังคงไม่สามารถแก้ไขปัญหาการเวนคืนที่เกิดขึ้น
ในปัจจุบันได้ โดยควรทำการยกร่างใหม่ทั้งฉบับ เพราะจะส่งผลให้กฎหมายมีความสอดคล้องต้องกัน
ในทุกมาตรา และมีเนื้อหาเป็นไปในทางเดียวกันทั้งฉบับและไม่มีความขัดแย้งกัน

๒. ในร่างมาตรา ๕ ที่เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วย
การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ นั้น หากพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบแล้วจะพบว่า
เป็นการกำหนดให้อำนาจรัฐโดยแท้ในการเข้าไปจัดการกับอสังหาริมทรัพย์ของประชาชนได้
โดยไม่จำเป็นต้องมีขั้นตอนการเจรจาหรือตกลงกัน ทั้งในเรื่องราคาและเรื่องสิทธิในที่ดิน
รัฐก็สามารถเข้าไปใช้ประโยชน์ในอสังหาริมทรัพย์นั้นได้ทันที ซึ่งตนเห็นว่าเป็นการเข้าไปก้าวล่วง
สิทธิในอสังหาริมทรัพย์ของประชาชน

๓. ในร่างมาตรา ๖ ที่เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วย
การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ นั้น เห็นควรมีการขยายระยะเวลาที่ให้เจ้าของโรงเรือน
หรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นร้องขอให้เจ้าหน้าที่เวนคืนส่วนที่เหลืออยู่ซึ่งใช้การไม่ได้แล้วออกไปอีก
เนื่องจากในบางกรณีผู้เป็นเจ้าของไม่สามารถทราบได้ว่าเมื่อรัฐทำการเวนคืนโรงเรือนหรือ
สิ่งปลูกสร้างไปแล้วจะนำไปดำเนินการก่อสร้างสิ่งใด และจะมีสิ่งปลูกสร้างชนิดใดมาบดบัง
ทัศนียภาพหรือบดบังบ้านเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างของผู้เป็นเจ้าของจนไม่มีความเหมาะสม
ที่จะใช้ประโยชน์ต่อไปได้หรือไม่ โดยจะทราบได้แน่ชัดก็ต่อเมื่อรัฐได้ดำเนินการตามโครงการ
หรือแผนงานเสร็จเรียบร้อยแล้วเท่านั้น และเมื่อทราบหลังจากที่รัฐได้ดำเนินการตามโครงการ
หรือแผนงานเสร็จเรียบร้อยแล้ว ซึ่งย่อมเป็นระยะเวลาที่ผ่านไปนานพอสมควร จึงไม่สามารถ
นำไปดำเนินการในทางใดได้

๔. ในร่างมาตรา ๗ ที่เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วย
การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งเป็นเรื่องของที่ดินตาบอดนั้น เห็นควรให้มีการขยาย
ระยะเวลาที่ให้เจ้าของร้องขอให้เจ้าหน้าที่เวนคืนหรือจัดซื้อที่ดินส่วนที่เหลือออกไปอีกเช่นกัน
เนื่องจากระยะเวลาเพียง ๖๐ วันนั้น ไม่เพียงพอต่อการพิจารณาการใช้ประโยชน์ของเจ้าของที่ดินได้

๕. หากพิจารณาในร่างมาตรา ๑๐ ที่กำหนดให้เพิ่มหมวด ๓/๑ การคืน
อสังหาริมทรัพย์ให้เจ้าของเดิมหรือทายาทแล้วจะพบว่า ผู้เสนอมีเจตนาที่จะให้มีการคืน
อสังหาริมทรัพย์ให้แก่เจ้าของเดิมหรือทายาทโดยไม่ต้องตราเป็นพระราชบัญญัติ ซึ่งอาจส่งผลดีแก่
เจ้าของเดิมหรือทายาทที่สามารถนำอสังหาริมทรัพย์ของตนกลับคืนไปได้รวดเร็วขึ้น

แต่อย่างไรก็ตาม ระยะเวลาที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่เกี่ยวกับการเวนคืนนั้นย่อมไม่เท่ากัน ในแต่ละเรื่อง และย่อมส่งผลให้โอกาสที่จะเสียสิทธิในที่ดินเหล่านั้นไม่เท่ากันตามไปด้วย ตัวอย่างเช่น รัฐกำหนดว่าจะมีการเวนคืนและนำไปใช้ประโยชน์ภายใน ๖ ปี ครั้นเมื่อครบ ๖ ปีแล้ว รัฐไม่มีการใช้ประโยชน์จึงนำคืนแก่เจ้าของ แต่เวลา ๖ ปีที่ผ่านไปนั้น เจ้าของอสังหาริมทรัพย์ ก็เสียประโยชน์ในอสังหาริมทรัพย์ของตนไปแล้ว โดยไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในช่วงเวลา ที่รัฐเวนคืนไป และในแต่ละกรณีก็ย่อมมีระยะเวลาที่ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้แตกต่างกันไป

ดังนั้น จึงได้เสนอแนะว่าการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ในขั้นตอน กรรมาธิการ ควรมีการทบทวนเกี่ยวกับเรื่องระยะเวลาในการคืนอสังหาริมทรัพย์แก่เจ้าของเดิมหรือ ทายาท เพื่อมิให้ผู้เป็นเจ้าของเสียโอกาสในการจัดการกับอสังหาริมทรัพย์ของตน

ว่าที่ร้อยตรี พงศ์พันธ์ สุนทรชัย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย อภิปรายสรุปได้ดังนี้

ว่าที่ร้อยตรี พงศ์พันธ์ สุนทรชัย เห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ แต่ทั้งนี้ ได้ตั้งข้อสังเกตและมีข้อเสนอแนะแก่รัฐบาล ดังนี้

๑. เมื่อรัฐมีแผนการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในเขตพื้นที่ใดและมีการกำหนด แนวพื้นที่ที่แน่ชัดแล้ว ควรรีบดำเนินการเวนคืนให้เสร็จสิ้นภายในเวลาอันสมควร โดยที่ผ่านมาพบ ว่าใช้เวลาดำเนินการถึง ๑๐ - ๑๕ ปี ซึ่งเป็นเวลาที่นานเกินสมควร โดยอ้างเหตุผลว่าขาดแคลน งบประมาณ ซึ่งการดำเนินการที่ใช้เวลายาวนานดังกล่าวนี้ส่งผลให้ประชาชนได้รับความเสียหาย โดยเฉพาะโครงการบ้านจัดสรรที่มีการลงทุนก่อสร้างด้วยค่าใช้จ่ายจำนวนมาก เมื่อมีการกำหนด พื้นที่เพื่อเวนคืน การก่อสร้างดังกล่าวจึงต้องหยุดชะงักลง

๒. การกำหนดหลักเกณฑ์ให้เจ้าของที่ดินสามารถร้องขอให้เจ้าหน้าที่เวนคืนหรือ จัดซื้อที่ดินส่วนที่เหลือและใช้การไม่ได้ ตามที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๗ นั้น หลักการดังกล่าวนี้ ในต่างประเทศโดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้านมีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการเวนคืนว่า ให้เว้นพื้นที่ ในที่ดินแต่ละด้านไว้ด้านละประมาณ ๕๐ เมตร เพื่อเป็นการลดค่าใช้จ่ายของรัฐบาลในการก่อสร้าง ถนน โดยผู้รับเหมาจะเป็นผู้รับผิดชอบในการจ่ายค่าทดแทนในการเวนคืนให้กับเจ้าของที่ดินในราคา ประเมินที่รัฐเป็นผู้กำหนด และเมื่อมีการก่อสร้างถนนบริเวณนั้นเรียบร้อยแล้ว เจ้าของที่ดินสามารถ ซื้อที่ดินของตนเองคืนในราคาที่รัฐเป็นผู้กำหนดเช่นกัน จึงเสนอแนะให้รัฐบาลนำหลักการนี้ มาปรับใช้กับประเทศไทย เพราะจะช่วยแก้ปัญหาด้านงบประมาณที่มีไม่เพียงพอให้ลดลงได้

๓. ควรมีการออกกฎหมายที่รัฐสามารถเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ได้โดยไม่ต้อง มีการออกกฎหมายเวนคืน ซึ่งต้องผ่านกระบวนการพิจารณาของรัฐสภาอันมีขั้นตอนจำนวนมาก โดยอาจกำหนดให้มีคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง ทำหน้าที่พิจารณาว่าหากจะทำการเวนคืน อสังหาริมทรัพย์บริเวณนั้น ๆ ต้องใช้งบประมาณจำนวนเท่าใด และเริ่มดำเนินการเวนคืนได้ทันที ซึ่งจะส่งผลให้ลดภาระและขั้นตอนการพิจารณาของสภาลงได้

๔. ควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การพิจารณาการจ่ายเงินทดแทนให้แก่เจ้าของอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืน เนื่องจากที่ผ่านมามีการจ่ายค่าทดแทนในราคาประเมินซึ่งมีราคาต่ำ เมื่อเจ้าของอสังหาริมทรัพย์ได้รับไปแล้วก็ไม่สามารถนำไปซื้ออสังหาริมทรัพย์ใหม่ในราคาที่ซื้อขายกันตามปกติในท้องตลาดทดแทนอสังหาริมทรัพย์เดิมที่ถูกเวนคืนได้ เนื่องจากมีราคาที่สูงกว่ามาก

นายเจริญ คันธวงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์ อภิปรายสรุปได้ดังนี้

นายเจริญ คันธวงศ์ ได้กล่าวสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ แต่ทั้งนี้ ได้ตั้งข้อสังเกตและมีข้อเสนอแนะบางประการ เนื่องจากตนเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตยานนาวา สาทร และบางคอแหลมของกรุงเทพมหานคร ซึ่งในเขตดังกล่าวมีการเวนคืนจำนวนหลายครั้ง ประชาชนบริเวณนั้นได้รับความเดือดร้อนมากและยังไม่ได้รับค่าทดแทนในจำนวนที่ถูกต้องและควรจะเป็น จึงมีความรู้สึกที่ถูกเอารัดเอาเปรียบจากรัฐ ทั้งนี้ ตนเห็นว่าสาเหตุหนึ่งเกิดจากการดำเนินการในทางปฏิบัติที่ยังไม่มีความเหมาะสม เช่น มีเหตุการณ์หนึ่ง คือ มีคณะกรรมการคณะหนึ่งมอบหมายให้กรุงเทพมหานคร ทำการสำรวจพื้นที่เพื่อจัดทำสะพานข้ามจากถนนจันทน์ เขตสาทร ไปยังฝั่งธนบุรี บริเวณเขตธนบุรีและเขตคลองสาน ในขณะที่บริษัทที่ปรึกษาซึ่งกรุงเทพมหานคร จัดจ้างมาเพื่อทำประชาพิจารณ์ โดยมีการประชุมที่โรงแรมแม่น้ำ ในช่วงที่ผ่านมามีประชาชนที่ไม่เห็นด้วยเดินทางไปต่อต้านแสดงข้อความคัดค้านบริษัทที่ปรึกษาดังกล่าวอย่างรุนแรง โดยให้เหตุผลว่า การก่อสร้างนั้นจะมีผลกระทบต่อโรงเรียนมัธยม และหน่วยงานต่าง ๆ มากมาย ดังนั้น ตนจึงเสนอแนะให้รัฐบาลหาแนวทางแก้ไขปัญหาล่าช้าด้วย

ส่วนในต่างประเทศ เช่น ประเทศแคนาดานั้น จะมีการก่อสร้างถนนหนทางอยู่เป็นประจำ เนื่องจากเมื่อบ้านเมืองมีการเปลี่ยนแปลงไปตามระยะเวลาและสภาพสังคม ก็มีความจำเป็นที่ต้องมีการขยายถนน โดยในการดำเนินการก่อสร้างในลักษณะขยายถนนของประเทศแคนาดานั้น จะดำเนินการโดยคณะกรรมการกลางคณะหนึ่ง หากหน่วยงานใด จะทำการก่อสร้างต้องแจ้งไปยังคณะกรรมการกลางคณะนี้ แล้วคณะกรรมการกลาง จะทำการปรึกษาหารือกับหน่วยงานที่จะทำการก่อสร้างเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการก่อสร้าง ระยะเวลาในการก่อสร้าง จำนวนค่าใช้จ่ายที่จะนำมาเป็นค่าชดเชยให้แก่บุคคลที่ได้รับความเดือดร้อน รวมถึงระยะเวลาในการจ่ายค่าชดเชยดังกล่าวด้วย ซึ่งจะมีการปรึกษาหารือกันจนกว่าจะได้ข้อยุติ จึงจะเริ่มดำเนินการเวนคืนและทำการก่อสร้างต่อไป อันเป็นหลักการที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสภาพจิตใจของผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนจากการเวนคืน ประกอบด้วย มิใช่คำนึงถึงแต่ข้อกฎหมายแต่เพียงอย่างเดียว ดังนั้น จึงเสนอแนะให้รัฐบาลนำแนวคิดนี้ไปปรับใช้ เพื่อลดความขัดแย้งระหว่างคนในสังคมและเพื่อให้การดำเนินการเวนคืนมีความราบรื่นต่อไป

**นายโกวิทย์ ธารณา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์ อภิปราย
สรุปได้ดังนี้**

นายโกวิทย์ ธารณา เห็นด้วยกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ เนื่องจากเป็นแนวความคิดที่ดี แต่ทั้งนี้ ได้เสนอแนะให้มีการคำนึงถึงความเดือดร้อนของประชาชนประกอบด้วย โดยในกรณีที่มีการจ่ายค่าทดแทนให้แก่เจ้าของอสังหาริมทรัพย์นั้น ผู้ที่ได้รับค่าทดแทนคือผู้เป็นเจ้าของ คือ ผู้มีกรรมสิทธิ์เท่านั้น ส่วนผู้เช่าหรือผู้ที่เช่ากิจการต่อจากผู้อื่นมิได้รับค่าทดแทนดังกล่าวด้วย ซึ่งผู้เช่าหรือผู้เช่าบางรายอาจมีการลงทุนทำกิจการไปเป็นจำนวนมาก และอาจมีการวางแผนในครอบครัวไว้ล่วงหน้าแล้ว เช่น แผนในการประกอบอาชีพการงานหรือแผนการส่งบุตรหลานให้เข้าเรียนในสถานศึกษาใกล้บ้านและเดินทางสะดวก เมื่อมีการเวนคืนจึงได้รับความเดือดร้อนและมีได้รับการชดเชยแต่อย่างใด นอกจากนี้ ยังรวมถึงประชาชนที่เช่าพื้นที่ทำการเกษตรด้วย เมื่อมีการเวนคืนที่ดินที่เช่าทำการเกษตรย่อมส่งผลให้เกษตรกรผู้เช่าได้รับความเดือดร้อน ซึ่งบางรายมีการกู้ยืมเงินเพื่อนำมาลงทุนด้วย เมื่อไม่สามารถทำการเกษตรได้ตามแผนการที่ลงทุนไว้ ย่อมไม่มีรายได้ที่จะนำมาเป็นค่าใช้จ่ายในการชำระหนี้กู้ยืมได้นอกจากนั้น ได้เสนอแนะให้รัฐบาลคำนึงถึงปัญหาเรื่องน้ำประกอบด้วยว่าการเวนคืนและการก่อสร้างตามโครงการที่รัฐได้วางแนวทางไว้นั้นจะเป็นการขวางทางน้ำไหลหรือไม่ รวมทั้งให้คำนึงถึงเรื่องการแบ่งเขตพื้นที่หรือ Zoning ประกอบด้วยว่า ได้กระทำถูกต้องตามหลักการวางผังเมืองและมีความเหมาะสมหรือไม่

**นายบุญยอด สุขถิ่นไทย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์ อภิปราย
สรุปได้ดังนี้**

นายบุญยอด สุขถิ่นไทย ได้ตั้งข้อสังเกต ดังนี้

๑. ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ควรมีการจัดทำโดยยึดหลักตามรัฐธรรมนูญและครอบคลุมในทุกประเด็นที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ ซึ่งมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้กำหนดหลักเกี่ยวกับการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ โดยมีบทบัญญัติกำหนดให้ต้องชดใช้ค่าทดแทนที่เป็นธรรมภายในเวลาอันควรเอาไว้ด้วย แต่เมื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้แล้วปรากฏว่าไม่มีหลักการนี้แต่อย่างใด และที่ผ่านมาได้พบเห็นกรณีที่ไม่ได้รับการชดใช้ค่าทดแทนที่เป็นธรรมอย่างชัดเจน โดยได้รับเรื่องร้องเรียนจากประชาชนในหลายพื้นที่ เช่น บริเวณพื้นที่ที่จะมีการก่อสร้างรถไฟฟ้าก็จะมีกรณีเวนคืนอาคารในพื้นที่นั้น ซึ่งเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการเรื่องเวนคืนไม่ตรวจสอบข้อมูลและไม่พิจารณาถึงความแตกต่างของเจ้าของอาคารในแต่ละราย ไม่คำนึงถึงแหล่งชุมชนหรือพื้นที่ในบริเวณนั้นว่ามีลักษณะอย่างไร เป็นอาคารที่มีคนอยู่อาศัยหรือเป็นอาคารว่างเปล่า ซึ่งความแตกต่างเหล่านี้ย่อมส่งผลถึงความเสียหายและจำนวนค่าทดแทนที่ไม่เท่ากัน แต่ปรากฏว่าประชาชนเหล่านั้นกลับได้รับเงินค่าทดแทนในจำนวนที่เท่ากัน อันเป็นการสะท้อนถึงความไม่เป็นธรรมในสังคม โดยในประเด็นนี้เคยมีการสอบถามจากข้าราชการผู้ที่มีส่วนประชุมกับคณะกรรมการเมื่อครั้ง

มาชี้แจง ซึ่งให้ข้อมูลว่าอาคารที่ถูกเวนคืนมีทั้งที่เป็นอาคารว่างเปล่าและเป็นอาคารที่ใช้เป็นสถานประกอบกิจการร้านค้า และเป็นการประกอบกิจการหลายประเภทแตกต่างกันไป ซึ่งกิจการที่แตกต่างกันนี้ย่อมอาศัยเงินลงทุนที่แตกต่างกันและผลกำไรที่ได้รับก็อาจไม่เท่ากัน แต่กลับถูกบังคับให้ยอมรับค่าทดแทนในจำนวนที่เท่ากัน อันเป็นความไม่เป็นธรรมอย่างยิ่ง ดังนั้นจึงได้เสนอแนะให้มีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวนี้ด้วย โดยอาจใช้วิธีการตั้งคณะกรรมการขึ้นมาคณะหนึ่ง ซึ่งมีตัวแทนจากประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการเวนคืนประกอบเป็นกรรมการคณะดังกล่าวด้วย และไม่ควรมีเพียงตัวแทนจากบริษัทเอกชนที่ได้รับมอบหมายจากรัฐให้ทำหน้าที่ประเมินราคาค่าทดแทนเท่านั้น เนื่องจากบริษัทดังกล่าวอาจทำการคำนวณค่าทดแทนในจำนวนที่เท่ากัน เพื่อให้การดำเนินการสำเร็จลุล่วงได้โดยง่ายและรวดเร็ว แต่ส่งผลที่ไม่เป็นธรรมกับประชาชน

๒. ในร่างมาตรา ๑๐ ที่เพิ่มความเป็นหมวด ๓/๑ การคืนอสังหาริมทรัพย์ ให้เจ้าของเดิมหรือทายาท ในส่วนของมาตรา ๓๒/๔ นั้น เห็นว่าเป็นการกำหนดค่าทดแทนที่อาจไม่เป็นธรรม ซึ่งแม้ว่าราคาอสังหาริมทรัพย์อาจมีการปรับเปลี่ยนตามกาลเวลา แต่ก็ควรให้กำหนดโดยเริ่มต้นจากศูนย์น่าจะมีความเหมาะสมมากกว่า

๓. ควรมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินการเกี่ยวกับการเวนคืนในขั้นตอนต่าง ๆ อย่างชัดเจน เช่น ขั้นตอนและรายละเอียดในการใช้สิทธิอุทธรณ์ของผู้ที่ถูกเวนคืน หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เป็นต้น

**นายอรรถวิชัย สุวรรณภักดี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์
อภิปรายสรุปได้ดังนี้**

นายอรรถวิชัย สุวรรณภักดี ได้เสนอแนะรัฐบาลเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ว่า การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์นั้น ที่ผ่านมาก่อนที่จะมีการดำเนินการเวนคืนจะมีการเจรจาทำความตกลงกันเรียบร้อยแล้ว ซึ่งรวมถึงมีการตกลงกันในจำนวนเงินค่าทดแทนด้วย แต่ท้ายที่สุดแล้วก็ต้องมีการออกพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในพื้นที่ดังกล่าว โดยตนเห็นว่า การออกพระราชบัญญัติเวนคืนทั้งที่มีการทำความตกลงกันเป็นที่เรียบร้อยแล้วนั้น เพื่อเป็นการป้องกันการฟ้องร้องคดีเกี่ยวกับการเวนคืน ซึ่งต้องมีกระบวนการพิจารณาทางรัฐสภาที่มีขั้นตอนการพิจารณามาก ดังนั้น จึงได้เสนอแนะให้รัฐบาลหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวนี้ด้วย โดยอาจใช้วิธีการทำความตกลงในรูปแบบของสัญญาที่เป็นมาตรฐาน โดยอาจมีการปรับแก้ถ้อยคำหรือประโยคในบางช่วงบางตอน เพื่อให้ข้อความในสัญญามีความชัดเจน รัดกุม และลดปัญหาข้อผิดพลาดอันจะนำไปสู่การฟ้องร้องเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำการโดยสุจริตได้

นายประเสริฐ จันทรวงทอง รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม ได้ตอบ
ข้อซักถามและรับข้อเสนอแนะของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ดังนี้

๑. ในเรื่องการขยายเวลาการกำหนดราคา ซึ่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดให้
ขยายเวลาได้อีกไม่เกิน ๒ ครั้ง ครั้งละไม่เกิน ๑๘๐ วัน นั้น เนื่องจากกระทรวงคมนาคมมีโครงการ
ขนาดใหญ่จำนวนหลายโครงการ และมีการเวนคืนที่ดินเป็นจำนวนมาก ดังนั้น เพื่อให้
การดำเนินการเป็นไปอย่างครบถ้วน จึงมีการกำหนดให้มีการขยายเวลาดังกล่าวเพื่อให้ครอบคลุม
การเวนคืนดังกล่าวได้ทั้งหมด

๒. ในเรื่องการชดใช้ค่าทดแทนที่เป็นธรรม แต่เดิมนั้นอำนาจในการประกาศ
เป็นของคณะรัฐมนตรี ส่วนร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีการแก้ไขให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรี ทั้งนี้
เพื่อต้องการลดภาระของคณะรัฐมนตรีลง

๓. การกำหนดให้เจ้าของที่ดินมีสิทธิร้องขอให้เจ้าหน้าที่เวนคืนหรือจัดซื้อที่ดิน
ส่วนที่เหลือซึ่งใช้การไม่ได้นั้น หลักนี้กำหนดขึ้นเพื่อให้ประโยชน์แก่ประชาชนผู้เป็นเจ้าของที่ดิน

๔. รัฐบาลจะรับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเก็บภาษีซื้อขายที่ดินที่มีการเวนคืน
ไปทำถนนวงแหวน และข้อเสนอเกี่ยวกับให้รัฐบาลชะลอการเวนคืนไว้จนกว่าจะมีงบประมาณ
ที่เพียงพอไว้พิจารณาต่อไป

๕. การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ในชั้นกรรมาธิการจะมีการพิจารณา
ถึงเรื่องความเหมาะสมของระยะเวลาในการเวนคืน และระยะเวลาในการร้องอุทธรณ์ต่อไป

๖. รัฐบาลจะรับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกรณีที่มีการกำหนดแนวเขตเวนคืนไว้เป็น
เวลานานและรัฐมิได้ดำเนินการก่อสร้างตามโครงการที่ตั้งไว้ ซึ่งส่งผลให้ประชาชนเสียประโยชน์
ไว้พิจารณาในชั้นกรรมาธิการต่อไป

๗. รัฐบาลจะรับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเพิ่มหลักการที่ให้ชดใช้ค่าทดแทน
ที่เป็นธรรมภายในเวลาอันสมควร ตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ๒๕๕๐ ไว้พิจารณา

๒. ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติในวาระที่หนึ่งรับหลักการ
แห่งร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ด้วยคะแนนเสียง
๓๕๒ เสียง ไม่เห็นด้วย ไม่มี และงดออกเสียง ๑ เสียง โดยมีมติตั้งคณะกรรมการวิสามัญ จำนวน
๓๑ คน และกำหนดแปรญัตติภายใน ๑๕ วัน

ภาคผนวก

- : ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
- : บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ
ว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
- : ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
พ.ศ. ๒๕๓๐ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)
กับร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ร่าง
พระราชบัญญัติ
ว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(๑)

(สำเนา)

เลขรับ ๓๑/๒๕๕๕ วันที่ ๘ ส.ค. ๒๕๕๕
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ที่ นร ๐๕๐๓/๒๐๙๙๘

สำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๘ สิงหาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติในเรื่องนี้

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎรเป็นเรื่องด่วน

จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาเป็นเรื่องด่วนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ)

ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร

(นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร)

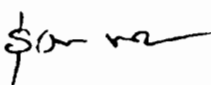
นายกรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๐๙

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวรุ่งนภา ชินธิโชติ)

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานระเบียบวาระ

สำนักงานการประชุม

วันนา พิมพ์

โท ทาน

๒๐๐๕ ตรวจ

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐
ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่มีอำนาจยื่นคำร้องขอรังวัดต่อเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายที่ดินแทนเจ้าของหรือผู้ครอบครองได้ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘)

(๒) แก้ไขการขอขยายระยะเวลาในการพิจารณากำหนดราคาเบื้องต้นของอสังหาริมทรัพย์ และจำนวนเงินค่าทดแทนให้ชัดเจนว่าให้ขยายออกไปอีกได้ไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙ วรรคห้า)

(๓) แก้ไขผู้มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เป็นกรณีที่มีความจำเป็นโดยเร่งด่วนจากคณะรัฐมนตรีเป็นรัฐมนตรี (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง)

(๔) กำหนดระยะเวลาในการใช้สิทธิร้องขอให้เจ้าหน้าที่เวนคืนโรงเรียนหรือสิ่งปลูกสร้างที่เหลืออยู่ซึ่งใช้การไม่ได้ และกำหนดระยะเวลาการพิจารณาคำร้องของเจ้าหน้าที่ รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์การร้องขอให้เจ้าหน้าที่เวนคืนหรือจัดซื้อที่ดินส่วนที่เหลือและใช้การไม่ได้ ตลอดจนกำหนดระยะเวลาการยื่นคำร้องและกำหนดสิทธิอุทธรณ์ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๐)

(๕) ขยายกำหนดระยะเวลาการวินิจฉัยอุทธรณ์ของรัฐมนตรีจากหกสิบวัน เป็นหนึ่งร้อยแปดสิบวัน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๕ วรรคสอง)

(๖) กำหนดสิทธิฟ้องคดีต่อศาลให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๖)

(๗) กำหนดให้รัฐคืนอสังหาริมทรัพย์ให้เจ้าของเดิมหรือทายาท ในกรณีที่อสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของการเวนคืนภายในระยะเวลาที่กำหนดในพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ หรือในกรณีที่รัฐไม่มีความจำเป็นที่จะต้องใช้ประโยชน์ในอสังหาริมทรัพย์เพื่อประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของการเวนคืนอีกต่อไป (เพิ่มหมวด ๓/๑ การคืนอสังหาริมทรัพย์ให้เจ้าของเดิมหรือทายาท มาตรา ๓๒/๑ มาตรา ๓๒/๒ มาตรา ๓๒/๓ มาตรา ๓๒/๔ มาตรา ๓๒/๕ และมาตรา ๓๒/๖)

เหตุผล

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กฎหมายเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ต้องระบุดูวัตถุประสงค์แห่งการเวนคืนและกำหนดระยะเวลาเข้าใช้อสังหาริมทรัพย์ไว้ให้ชัดเจน ถ้ามิได้ใช้เพื่อการนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนดดังกล่าว ต้องคืนให้เจ้าของเดิมหรือทายาท การคืนอสังหาริมทรัพย์ให้เจ้าของเดิมหรือทายาท และการเรียกคืนค่าทดแทนที่ชดใช้ไปให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ประกอบกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ มีบทบัญญัติบางประการที่ขาดความชัดเจนส่งผลให้เกิดปัญหาในการตีความและการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ และก่อให้เกิดกระบวนการหรือการดำเนินการที่มีขั้นตอนที่ไม่จำเป็นอันเป็นการสร้างภาระโดยไม่จำเป็นให้แก่ประชาชนผู้ถูกเวนคืน รวมทั้งไม่มีบทบัญญัติให้อำนาจเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการใด ๆ หากเจ้าของที่ดินไม่ให้ความร่วมมือในการยื่นคำขอรังวัดแบ่งแยกที่ดินที่ถูกเวนคืน ดังนั้น เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม และเป็นการลดกระบวนการหรือขั้นตอนการดำเนินการที่ไม่จำเป็น รวมทั้งเพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย สมควรกำหนดให้มีบทบัญญัติว่าด้วยการคืนอสังหาริมทรัพย์ให้เจ้าของเดิมหรือทายาท กำหนดให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่มีอำนาจยื่นคำร้องขอรังวัดต่อเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายที่ดิน แทนเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย และกำหนดให้ขยายระยะเวลาการวินิจฉัยอุทธรณ์ของรัฐมนตรีให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบันที่มีการเวนคืนเพื่อประโยชน์สาธารณะเป็นจำนวนมาก จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
ว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๔๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้
โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืน
อสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘ ภายในกำหนดอายุแห่งพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามมาตรา ๖
เจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่มีสิทธิเข้าไปในที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์อย่างอื่น
ที่อยู่ภายในเขตที่ดินตามแผนที่เพื่อกระทำกิจการเท่าที่เห็นว่าจำเป็นเพื่อทำการสำรวจและเพื่อทราบ
ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ที่จะต้องเวนคืนที่แน่นอน และให้มีอำนาจยื่นคำร้องขอรังวัด
ต่อเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายที่ดินแทนเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย
แต่ต้องแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งอสังหาริมทรัพย์
ดังกล่าวทราบถึงกิจการที่จะต้องกระทำล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบห้าวันก่อนเริ่มกระทำกิจการนั้น และผู้เป็น
เจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวชอบที่จะได้รับค่าทดแทน
สำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นจากกิจการที่ต้องกระทำนั้น”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในวรรคห้าของมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นทำให้ไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาตามวรรคสี่ได้ คณะกรรมการจะขอให้รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวขยายเวลาออกไปอีกได้ไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งและวรรคสองของมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๓ ถ้าเจ้าหน้าที่เห็นว่าการเวนคืนที่ได้มีการออกพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๖ แล้ว หากเน้นเข้าไปจะเป็นอุปสรรคอย่างมากแก่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมหรือประโยชน์ของรัฐอันสำคัญอย่างอื่น ให้รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๖ มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้การเวนคืนนั้นเป็นกรณีที่มีความจำเป็นโดยเร่งด่วนได้

เมื่อรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๖ ได้ประกาศตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าครอบครองหรือใช้สังหาริมทรัพย์นั้นได้ก่อนที่จะมีการเวนคืน แต่ต้องมีหนังสือแจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งอสังหาริมทรัพย์นั้นทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าหกสิบวัน และเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่ต้องจัดให้มีการจ่ายหรือวางเงินค่าทดแทนที่กำหนดขึ้นตามมาตรา ๙ โดยให้จ่ายเงินค่าทดแทนที่ดินก่อนการเข้าครอบครองหรือใช้ที่ดิน ถ้าเป็นอสังหาริมทรัพย์อื่นและเป็นกรณีที่สามารถตกลงกันได้ ให้จ่ายตามราคาที่ได้ตกลงกัน แต่ต้องไม่เกินราคาเบื้องต้นที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๙ หากเป็นกรณีที่ไม่อาจตกลงกันได้ เมื่อเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่ได้วางเงินค่าทดแทนตามมาตรา ๓๑ แล้วให้มีอำนาจเข้าครอบครองหรือใช้สังหาริมทรัพย์นั้นได้”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๙ ในกรณีที่ต้องเวนคืนโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นแต่เพียงบางส่วน ให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่แจ้งการรื้อถอนเฉพาะส่วนให้เจ้าของทราบ และเจ้าของมีสิทธิร้องขอให้เจ้าหน้าที่เวนคืนส่วนที่เหลืออยู่ซึ่งใช้การไม่ได้แล้วภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ ให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่พิจารณาชำระให้เสร็จสิ้นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับชำระ”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๐ ในกรณีที่ต้องเวนคืนที่ดินแปลงใดแต่เพียงบางส่วน ถ้าเนื้อที่ดินส่วนที่เหลืออยู่นั้นน้อยกว่าสี่สิบห้าตารางวา หรือด้านหนึ่งด้านใดน้อยกว่าห้าวาและใช้การไม่ได้

หากที่ดินส่วนที่เหลืออยู่นั้นมิได้ติดต่อกันเป็นผืนเดียวกันกับที่ดินแปลงอื่นของเจ้าของเดียวกัน หรือติดต่อกับที่ดินแปลงอื่นของเจ้าของเดียวกันแต่ที่ดินทั้งสองแปลงหรือกว่านั้นรวมกันแล้วยังมีเนื้อที่น้อยกว่าสี่สิบห้าตารางวา หรือยังมีด้านหนึ่งด้านใดน้อยกว่าห้าวาและใช้การไม่ได้ เจ้าของมีสิทธิร้องขอให้เจ้าหน้าที่เวนคืนหรือจัดซื้อที่ดินส่วนที่เหลือได้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รู้ถึงเหตุดังกล่าว

ถ้าเจ้าหน้าที่ไม่ยอมดำเนินการตามคำร้องขอของเจ้าของ เจ้าของมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๖ หรือรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ฉบับนั้นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากเจ้าหน้าที่ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่มีการจัดซื้อที่ดิน ให้นำมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ และมาตรา ๓๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ในการพิจารณาอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการชั้นคณะหนึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิทางกฎหมายและผู้มีความรู้ความสามารถในการตีราคาอสังหาริมทรัพย์ มีจำนวนทั้งหมดไม่น้อยกว่าห้าคน เป็นผู้พิจารณาเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรี ทั้งนี้ ให้รัฐมนตรีวินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่รับคำอุทธรณ์”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๖ ในกรณีที่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนยังไม่พอใจในคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีตามมาตรา ๒๕ ให้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลได้ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่รับแจ้งคำวินิจฉัยของรัฐมนตรี

ในกรณีที่รัฐมนตรีมิได้วินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๒๕ วรรคสอง ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาดังกล่าว และให้การพิจารณาอุทธรณ์ยุติลง

การที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งอสังหาริมทรัพย์นั้นอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีตามมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง หรือฟ้องคดีต่อศาลตามวรรคหนึ่งและวรรคสองนั้นไม่เป็นเหตุให้การครอบครองหรือใช้อสังหาริมทรัพย์ การรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง การขนย้ายทรัพย์สินหรือการดำเนินการใด ๆ ของเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับกิจการที่จะต้องมีการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์นั้นต้องสะดุดหยุดลง

ในกรณีที่รัฐมนตรีหรือศาลวินิจฉัยให้ชำระเงินค่าทดแทนเพิ่มขึ้น ให้ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนได้รับดอกเบี้ยในอัตราสูงสุดของดอกเบี้ยเงินฝากประเภทฝากประจำของธนาคารออมสินในจำนวนเงินที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ นับแต่วันที่ต้องมีการจ่ายหรือวางเงินค่าทดแทนนั้น”

มาตรา ๑๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๓/๑ การคืนอสังหาริมทรัพย์ให้
เจ้าของเดิมหรือทายาท มาตรา ๓๒/๑ มาตรา ๓๒/๒ มาตรา ๓๒/๓ มาตรา ๓๒/๔ มาตรา ๓๒/๕
และมาตรา ๓๒/๖ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐

“หมวด ๓/๑

การคืนอสังหาริมทรัพย์ให้เจ้าของเดิมหรือทายาท

มาตรา ๓๒/๑ ในกรณีที่อสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ตาม
วัตถุประสงค์ของการเวนคืนภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
ให้รัฐคืนอสังหาริมทรัพย์ให้เจ้าของเดิมหรือทายาท

มาตรา ๓๒/๒ การคืนอสังหาริมทรัพย์ให้เจ้าของเดิมหรือทายาทตามมาตรา ๓๒/๑
ให้เจ้าของเดิมหรือทายาทที่ถูกเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ยื่นคำขอคืนอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวได้
ภายในสิบปีนับแต่วันที่ครบระยะเวลาการเข้าใช้อสังหาริมทรัพย์ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ
เวนคืนอสังหาริมทรัพย์

มาตรา ๓๒/๓ การคืนอสังหาริมทรัพย์ให้เจ้าของเดิมหรือทายาทตามมาตรา ๓๒/๑
ให้เจ้าหน้าที่ประกาศภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ครบระยะเวลาการเข้าใช้อสังหาริมทรัพย์
ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ณ สถานที่ตามมาตรา ๗ หรือสถานที่อื่น
ตามที่เห็นสมควร ให้เจ้าของเดิมหรือทายาททราบว่าจะอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนมานั้นรัฐไม่ได้นำ
ไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของการเวนคืนภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ
เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ เพื่อให้เจ้าของเดิมหรือทายาทแจ้งมายังเจ้าหน้าที่เพื่อดำเนินการขอรับคืน
อสังหาริมทรัพย์นั้นต่อไป

มาตรา ๓๒/๔ การกำหนดค่าทดแทนที่ชดใช้ไปเพื่อการเวนคืน ให้คิดจากเงิน
ค่าทดแทนที่เจ้าของเดิมหรือทายาทได้รับไปจากเจ้าหน้าที่

มาตรา ๓๒/๕ เมื่อเจ้าของเดิมหรือทายาทแจ้งมายังเจ้าหน้าที่เพื่อขอรับคืน
อสังหาริมทรัพย์นั้นและตกลงชำระค่าทดแทนที่ชดใช้ไปเพื่อการเวนคืนที่ได้รับไปจากเจ้าหน้าที่
ให้มีการทำสัญญาภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ตกลงชำระค่าทดแทนที่ชดใช้ไปดังกล่าว และ
ให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่มีหนังสือแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่
จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดินทราบ และให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าว
ดำเนินการแก้ไขหลักฐานทางทะเบียนในหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยให้ถือว่าเป็นการจดทะเบียน
สิทธิและนิติกรรมตามกฎหมาย และให้ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมและค่าอากรแสตมป์

มาตรา ๓๒/๖ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่และ
เจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายสามารถตกลงซื้อขายอสังหาริมทรัพย์ที่จะถูกเวนคืน
กันได้ระหว่างใช้บังคับพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืนที่ออกตามมาตรา ๖
หากปรากฏว่าต่อมารัฐไม่มีความจำเป็นที่จะต้องใช้ประโยชน์ในอสังหาริมทรัพย์นั้นเพื่อประโยชน์
ตามวัตถุประสงค์ของการเวนคืนอีกต่อไป ให้รัฐคืนอสังหาริมทรัพย์ให้เจ้าของเดิมหรือทายาท

การคืนอสังหาริมทรัพย์ให้เจ้าของเดิมหรือทายาทตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าหน้าที่ประกาศภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่รัฐไม่มีความจำเป็นที่จะต้องใช้ประโยชน์ในอสังหาริมทรัพย์นั้น เพื่อประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของการเวนคืนตามวรรคหนึ่งอีกต่อไป ณ สถานที่ตามมาตรา ๗ หรือสถานที่อื่นตามที่เห็นสมควร ให้เจ้าของเดิมหรือทายาทนั้นทราบ เพื่อให้เจ้าของเดิมหรือทายาทแจ้งมายังเจ้าหน้าที่เพื่อดำเนินการขอรับคืนอสังหาริมทรัพย์นั้นต่อไป

การคืนอสังหาริมทรัพย์ให้เจ้าของเดิมหรือทายาทตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าของเดิมหรือทายาทยื่นคำขอคืนอสังหาริมทรัพย์ได้ภายในสิบปีนับแต่วันที่ได้มีการประกาศตามวรรคสอง

ในการกำหนดค่าทดแทนที่ชดใช้ไปเพื่อการเวนคืน ให้คิดจากเงินค่าทดแทนที่เจ้าของเดิมหรือทายาทได้รับไปจากเจ้าหน้าที่

เมื่อเจ้าของเดิมหรือทายาทได้แจ้งมายังเจ้าหน้าที่เพื่อขอรับคืนอสังหาริมทรัพย์นั้น และตกลงชำระค่าทดแทนที่ชดใช้ไปเพื่อการเวนคืนที่ได้รับไปจากเจ้าหน้าที่ ให้มีการทำสัญญาภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ตกลงชำระค่าทดแทนที่ชดใช้ไป และดำเนินการแก้ไขหลักฐานทางทะเบียนในหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินต่อไป โดยให้นำมาตรา ๓๒/๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

บันทึกวิเคราะห์

สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ
ว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

บันทึกวิเคราะห์สรุป

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา ๑๔๒ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดให้กฎหมายเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ต้องระบுவัตถุประสงค์แห่งการเวนคืนและกำหนดระยะเวลาการเข้าใช้สอยอสังหาริมทรัพย์ไว้ให้ชัดเจน ถ้ามิได้ใช้เพื่อการนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนดดังกล่าว ต้องคืนให้แก่เจ้าของเดิมหรือทายาท การคืนอสังหาริมทรัพย์ให้แก่เจ้าของเดิมหรือทายาท และการเรียกคืนค่าทดแทนที่خذไปให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ประกอบกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ มีบทบัญญัติบางมาตรายังขาดความชัดเจนส่งผลให้เกิดปัญหาในการตีความและการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ และก่อให้เกิดกระบวนการหรือการดำเนินการที่มีขั้นตอนที่ไม่จำเป็น อันเป็นการสร้างภาระโดยไม่จำเป็นให้แก่ประชาชนผู้ถูกเวนคืน รวมทั้งไม่มีบทบัญญัติให้อำนาจเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการใด ๆ หากเจ้าของที่ดินไม่ให้ความร่วมมือในการยื่นคำขอรังวัดแบ่งแยกที่ดินที่ถูกเวนคืน ดังนั้น เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม และเป็นการลดกระบวนการหรือขั้นตอนการดำเนินการที่ไม่จำเป็นอันเป็นการสร้างภาระแก่ประชาชนผู้ถูกเวนคืน รวมทั้งเพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงกำหนดให้มีบทบัญญัติว่าด้วยการคืนอสังหาริมทรัพย์ให้แก่เจ้าของเดิมหรือทายาท เพื่อเป็นเกณฑ์เกี่ยวกับการคืนอสังหาริมทรัพย์ที่มีการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์มาแล้วไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของการเวนคืนภายในระยะเวลาเข้าใช้สอยอสังหาริมทรัพย์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ในการนี้ เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่เวนคืนมีอำนาจยื่นคำร้องขอรังวัดต่อเจ้าพนักงานที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินแทนเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดิน และกำหนดให้ขยายระยะเวลาการวินิจฉัยอุทธรณ์ของรัฐมนตรี ให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบันที่มีการเวนคืนเพื่อประโยชน์สาธารณะเป็นจำนวนมาก ตลอดจนแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติบางประการเพื่อลดกระบวนการหรือการดำเนินการที่มีขั้นตอนอันเป็นการสร้างภาระโดยไม่จำเป็น

๒. สารสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีสาระสำคัญโดยสรุปดังนี้

๒.๑ กำหนดให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่มีสิทธิเข้าไปในที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นที่อยู่ภายในเขตที่ดินตามแผนที่เพื่อกระทำการเท่าที่เห็นว่าเป็นจำเป็นเพื่อทำการสำรวจและเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ที่จะต้องเวนคืนที่แน่นอน และให้มีอำนาจยื่นคำร้องขอต่อเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายที่ดินแทนเจ้าของหรือผู้ครอบครอง แต่การดำเนินการดังกล่าวต้องแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งอสังหาริมทรัพย์นั้นทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบห้าวันก่อนเริ่มกระทำการนั้น ในการนี้ผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งอสังหาริมทรัพย์ชอบที่จะได้รับค่าทดแทนสำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นจากกิจการที่ต้องกระทำนั้น (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘)

๒.๒ กำหนดให้ในกรณีที่มีเหตุผลความจำเป็นทำให้ไม่สามารถกำหนดราคาเบื้องต้นของอสังหาริมทรัพย์และจำนวนเงินค่าทดแทนให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันได้ คณะกรรมการจะขอให้รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกาขยายเวลาออกไปอีกได้ไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินการของคณะกรรมการกำหนดราคาเบื้องต้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อประชาชนผู้ถูกเวนคืนที่ได้รับความเดือดร้อน มีระยะเวลาการดำเนินการที่แน่นอนและเพียงพอในการดำเนินการและเป็นการเร่งรัดให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว เนื่องจากการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์มีผลกระทบต่อประชาชนอยู่แล้ว การดำเนินการดังกล่าวรัฐต้องไม่กระทำการอันเป็นการสร้างภาระหรือก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนเกินสมควรด้วย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙ วรรคห้า)

๒.๓ กำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้การเวนคืนเป็นกรณีที่มีความจำเป็นโดยเร่งด่วน และเมื่อรัฐมนตรีได้ประกาศแล้วให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าครอบครองหรือใช้อสังหาริมทรัพย์นั้นได้ก่อนที่จะมีการเวนคืน แต่ต้องแจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งอสังหาริมทรัพย์นั้นทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าหกสิบวัน ทั้งนี้ เพื่อลดกระบวนการหรือขั้นตอนการดำเนินการจากเดิมที่ต้องให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้ประกาศเป็นรัฐมนตรีเพื่อให้สามารถดำเนินการเวนคืนและดำเนินการก่อสร้างสาธารณูปโภคได้เร็วขึ้น (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง)

๒.๔ กำหนดให้เจ้าของมีสิทธิร้องขอให้เจ้าหน้าที่เวนคืนโรงเรียนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นที่เหลืออยู่ ซึ่งใช้การไม่ได้แล้วภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่ และให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่พิจารณาคำร้องให้เสร็จสิ้นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้อง ทั้งนี้ เพื่อให้เจ้าของผู้ถูกเวนคืนทราบถึงสิทธิในการร้องขอให้เจ้าหน้าที่เวนคืนโรงเรียนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นที่เหลืออยู่ ซึ่งใช้การไม่ได้แล้ว ในการนี้ได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่พิจารณาคำร้องให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ด้วย เพื่อเร่งรัดการดำเนินการพิจารณาให้แล้วเสร็จโดยเร็ว (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง)

๒.๕ กำหนดให้ในกรณีที่ต้องเวนคืนที่ดินแปลงใดแต่เพียงบางส่วน ถ้าเนื้อที่ดินส่วนที่เหลืออยู่น้อยกว่าสี่สิบห้าตารางวา หรือด้านใดด้านหนึ่งน้อยกว่าห้าวาและใช้การไม่ได้ หากที่ดินส่วนที่เหลืออยู่มิได้ติดต่อกับที่ดินแปลงอื่นของเจ้าของเดียวกันหรือติดต่อกับที่ดินแปลงอื่นของเจ้าของเดียวกัน แต่ที่ดินทั้งสองแปลงหรือกว่านั้นรวมกันแล้วยังมีเนื้อที่น้อยกว่าสี่สิบห้าตารางวา หรือยังมีด้านหนึ่งด้านใดน้อยกว่าห้าวาและใช้การไม่ได้ เจ้าของมีสิทธิร้องขอให้เจ้าหน้าที่เวนคืนหรือจัดซื้อที่ดินส่วนที่เหลือได้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รู้ถึงเหตุดังกล่าว ถ้าเจ้าหน้าที่ไม่ยอมดำเนินการตามคำร้องขอ เจ้าของมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกาหรือพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ฉบับนั้นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากเจ้าหน้าที่ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๐)

๒.๖ กำหนดให้รัฐมนตรีวินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่รับคำอุทธรณ์ เนื่องจากระยะเวลาการพิจารณาอุทธรณ์ที่กำหนดไว้เดิมหกสิบวันไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบันซึ่งมีผู้อุทธรณ์เป็นจำนวนมาก เพราะมีการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างสาธารณูปโภคมากขึ้น นอกจากนี้ การพิจารณาอุทธรณ์ต้องมีการรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวินิจฉัยเป็นจำนวนมากจึงต้องใช้ระยะเวลาพอสมควร นอกจากนี้ หากมีการขยายระยะเวลาวินิจฉัยอุทธรณ์ของรัฐมนตรีเป็นหนึ่งร้อยแปดสิบวันแล้ว จะทำให้การใช้สิทธิทางศาลลดจำนวนลงด้วยเพราะเมื่อผู้อุทธรณ์ได้ทราบผลการพิจารณาอุทธรณ์แล้วอาจพอใจในคำวินิจฉัยอุทธรณ์นั้น (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๕ วรรคสอง)

๒.๗ กำหนดกรณีการใช้สิทธิทางศาลของเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งอสังหาริมทรัพย์ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๖) โดยแยกเป็น ๒ กรณี คือ

(๑) ในกรณีที่รัฐมนตรีวินิจฉัยอุทธรณ์แล้วแต่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนยังไม่พอใจในคำวินิจฉัยของรัฐมนตรี ให้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลได้ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของรัฐมนตรี

(๒) ในกรณีที่รัฐมนตรีมิได้วินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลได้ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาดังกล่าว ในการนี้ ให้การพิจารณาอุทธรณ์ของรัฐมนตรียุติลง

๒.๘ โดยที่บทบัญญัติมาตรา ๔๒ วรรคสามและวรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดว่ากฎหมายเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ต้องระบุวัตถุประสงค์แห่งการเวนคืนและกำหนดระยะเวลาการเข้าใช้อสังหาริมทรัพย์ไว้ให้ชัดเจน ถ้ามิได้ใช้เพื่อการนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนดดังกล่าว ต้องคืนให้เจ้าของเดิมหรือทายาท การคืนอสังหาริมทรัพย์ให้เจ้าของเดิมหรือทายาท และการเรียกคืนค่าทดแทนที่ชดใช้ไป ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยจึงได้กำหนดให้มีบทบัญญัติว่าด้วยการคืนอสังหาริมทรัพย์ให้เจ้าของเดิมหรือทายาท โดยมีรายละเอียดดังนี้

(๑) เพิ่มหมวด ๓/๑ การคืนอสังหาริมทรัพย์ให้เจ้าของเดิมหรือทายาท
 มาตรา ๓๒/๑ มาตรา ๓๒/๒ มาตรา ๓๒/๓ มาตรา ๓๒/๔ มาตรา ๓๒/๕ และมาตรา ๓๒/๖
 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ แทนที่จะกำหนดเป็นพระราชบัญญัติโดยเฉพาะ เนื่องจากการดำเนินการคืนอสังหาริมทรัพย์ให้เจ้าของเดิมหรือทายาท

เป็นการดำเนินการที่ต่อเนื่องจากการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ จึงสมควรกำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ นอกจากนั้น การกำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้จะสะดวกในการบังคับใช้กฎหมาย

(๒) กำหนดให้ในกรณีที่ดินอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของการเวนคืนภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ให้รัฐคืนอสังหาริมทรัพย์ให้แก่เจ้าของเดิมหรือทายาท เพื่อกำหนดเป็นเกณฑ์ของการคืนอสังหาริมทรัพย์ว่าหากมีการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์มาแล้วไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของการเวนคืนภายในระยะเวลาเข้าใช้อสังหาริมทรัพย์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ต้องคืนอสังหาริมทรัพย์ให้แก่เจ้าของเดิมหรือทายาท ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔๒ วรรคสาม ที่กำหนดว่ากฎหมายเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ต้องระบุวัตถุประสงค์แห่งการเวนคืนและกำหนดระยะเวลาเข้าใช้อสังหาริมทรัพย์ ถ้ามิได้ใช้เพื่อการนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนดต้องคืนให้แก่เจ้าของเดิมหรือทายาท (เพิ่มมาตรา ๓๒/๑)

(๓) กำหนดวิธีการขอคืนอสังหาริมทรัพย์โดยให้เจ้าของเดิมหรือทายาทยื่นคำขอคืนอสังหาริมทรัพย์ได้ภายในสิบปีนับแต่วันที่ครบระยะเวลาการเข้าใช้อสังหาริมทรัพย์ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ (เพิ่มมาตรา ๓๒/๒)

(๔) กำหนดวิธีการแจ้งให้เจ้าของหรือทายาททราบ โดยให้เจ้าหน้าที่ประกาศการคืนอสังหาริมทรัพย์ที่ไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของการเวนคืนภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ครบระยะเวลาการเข้าใช้อสังหาริมทรัพย์ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ณ สถานที่ทำการของเจ้าหน้าที่ ศาลว่าการกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขต และที่ทำการแขวงหรือศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ที่ทำการตำบลและที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน แล้วแต่กรณี แห่งท้องที่ที่อสังหาริมทรัพย์นั้นตั้งอยู่ สำนักงานที่ดินจังหวัด และที่ทำการที่ดินอำเภอแห่งท้องที่ที่อสังหาริมทรัพย์นั้นตั้งอยู่ หรือสถานที่อื่นตามที่เห็นสมควร เพื่อให้เจ้าของเดิมหรือทายาทแจ้งมายังเจ้าหน้าที่เพื่อดำเนินการขอรับคืนอสังหาริมทรัพย์นั้นต่อไป (เพิ่มมาตรา ๓๒/๓)

(๕) โดยที่บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔๒ วรรคสี่ กำหนดว่าการเรียกคืนค่าทดแทนที่ชดใช้ไป ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งเมื่อพิจารณาบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยดังกล่าวแล้ว ย่อมเห็นได้ว่ามีเจตนารมณ์ไปในทางบังคับว่าเป็นการคืนกันโดยผู้ถูกเวนคืนก็คืนค่าทดแทนที่ชดใช้ไปนั้นกลับมาแล้วรัฐก็จะคืนอสังหาริมทรัพย์ที่เวนคืนนั้นกลับไป ในการนี้จึงได้กำหนดบทบัญญัติเพื่อให้มีความสอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยกำหนดว่าการกำหนดค่าทดแทนที่ชดใช้ไปเพื่อการเวนคืน ให้คิดจากเงินค่าทดแทนที่เจ้าของเดิมหรือทายาทได้รับไปจากเจ้าหน้าที่ (เพิ่มมาตรา ๓๒/๔)

(๖) กำหนดให้มีการทำสัญญาและจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดิน โดยกำหนดให้ในกรณีที่เจ้าของเดิมหรือทายาทได้แจ้งมายังเจ้าหน้าที่เพื่อขอรับคืนอสังหาริมทรัพย์และตกลงชำระค่าทดแทนที่ชดใช้ไปเพื่อการเวนคืนให้มีการทำสัญญาภายในหกสิบวันนับแต่วันที่มีการตกลงชำระค่าทดแทนที่ชดใช้ไป และให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่ มีหนังสือแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดินทราบ เพื่อดำเนินการแก้ไขหลักฐานทางทะเบียนในหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน และให้ถือว่าเป็นการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามกฎหมาย รวมทั้งให้ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมและค่าอากรแสตมป์ ในการนี้ ให้ถือว่าเป็นการโอนตามกฎหมายเพื่อเป็นการยกเว้นบทบัญญัติมาตรา ๑๓๐๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ (เพิ่มมาตรา ๓๒/๕)

(๗) กำหนดเพื่อรองรับการคืนอสังหาริมทรัพย์ให้เจ้าของเดิมหรือทายาทในกรณีที่เจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่และเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายสามารถตกลงซื้อขายอสังหาริมทรัพย์ที่จะถูกเวนคืนกันได้ระหว่างใช้บังคับพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืน เนื่องจากการทำสัญญาซื้อขายดังกล่าวเป็นขั้นตอนของการดำเนินการกำหนดค่าทดแทนและจ่ายค่าทดแทนให้แก่ผู้ที่จะถูกเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ไม่ใช่เป็นการตกลงซื้อขายกันตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๗๗๗/๒๕๓๙ และคำพิพากษาฎีกาที่ ๖๘๕๑/๒๕๔๑) ดังนั้น จึงได้กำหนดการคืนอสังหาริมทรัพย์ให้เจ้าของเดิมหรือทายาทสำหรับกรณีนี้ไว้ด้วย (เพิ่มมาตรา ๓๒/๖) โดยมีรายละเอียดดังนี้

(๗.๑) การคืนอสังหาริมทรัพย์ให้เจ้าของเดิมหรือทายาท ในกรณีนี้ให้เจ้าหน้าที่ประกาศภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่รัฐไม่มีความจำเป็นที่จะต้องใช้ประโยชน์ในอสังหาริมทรัพย์เพื่อประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของการเวนคืนอีกต่อไป เพื่อให้เจ้าของเดิมหรือทายาททราบและแจ้งมายังเจ้าหน้าที่เพื่อดำเนินการขอรับคืนอสังหาริมทรัพย์นั้นต่อไป

(๗.๒) ให้เจ้าของเดิมหรือทายาทยื่นคำขอรับอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวได้ภายในสิบปีนับแต่วันที่ได้มีการประกาศว่ารัฐไม่มีความจำเป็นที่จะต้องใช้ประโยชน์ในอสังหาริมทรัพย์เพื่อประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของการเวนคืนอีกต่อไป

(๗.๓) การกำหนดค่าทดแทนที่ชดใช้ไปได้กำหนดให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และเป็นเช่นเดียวกับที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๒/๕ โดยให้คิดจากเงินค่าทดแทนที่เจ้าของเดิมหรือทายาทได้รับไปจากเจ้าหน้าที่

(๗.๔) กำหนดให้มีการทำสัญญาและจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดิน โดยกำหนดให้มีการทำสัญญาภายในหกสิบวันนับแต่วันที่มีการตกลงชำระค่าทดแทนที่ชดใช้ไป และให้ดำเนินการแก้ไขหลักฐานทางทะเบียนในหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินต่อไป โดยให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๒/๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ตารางเปรียบเทียบ
พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐
(เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)
กับ
ร่างพระราชบัญญัติ
ว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

ตารางเปรียบเทียบ
พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ กับร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
ที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗)

พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐	พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
	<p>ร่าง พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์</p> <p>พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๕๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย</p>	

พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐	พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๔ ภายในกำหนดอายุแห่งพระราชกฤษฎีกาที่ออกตาม มาตรา ๖ เจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่ที่มีสิทธิเข้าไป ในที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นที่อยู่ภายในเขตที่ดินตามแผนที่ เพื่อกระทำการที่เห็นว่าจำเป็นเพื่อทำการสำรวจและเพื่อทราบ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ที่จะต้องเวนคืนที่แน่นอน แต่ต้องแจ้ง เป็นหนังสือให้ผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าว ทราบถึงกิจการที่จะต้องกระทำล่วงหน้า ไม่น้อยกว่าสิบห้าวันก่อนเริ่มกระทำการนั้น และผู้เป็นเจ้าของหรือ ผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวขอที่จะ ได้รับค่าทดแทนสำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นจากกิจการที่ต้องกระทำนั้น</p>	<p>มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วย การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”</p> <p>มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจาก วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป</p> <p>มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความต่อไปแทน</p> <p>“มาตรา ๔ ภายในกำหนดอายุแห่งพระราชกฤษฎีกาที่ออกตาม มาตรา ๖ เจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่ที่มีสิทธิเข้าไป ในที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นที่อยู่ภายในเขตที่ดินตามแผนที่ เพื่อกระทำการที่เห็นว่าจำเป็นเพื่อทำการสำรวจและเพื่อทราบ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ที่จะต้องเวนคืนที่แน่นอน และให้มี อำนาจยื่นคำร้องขอรับค่าตอบแทนจากเจ้าพนักงานประมวลกฎหมายที่ดิน แทนเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย แต่ต้องแจ้งเป็น หนังสือให้ผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวทราบถึงกิจการที่จะต้องกระทำล่วงหน้า ไม่น้อยกว่าสิบห้าวันก่อนเริ่มกระทำการนั้น และผู้เป็นเจ้าของหรือ ผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวขอที่จะ ได้รับค่าทดแทนสำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นจากกิจการที่ต้องกระทำนั้น”</p> <p>มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในวรรคท้ายของมาตรา ๙ แห่งพระราช บัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความ ต่อไปแทน</p>	<p>กำหนดให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับ มอบหมายจากเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจยื่นคำร้อง ขอรับค่าตอบแทนจากเจ้าพนักงานประมวลกฎหมาย ที่ดินแทนเจ้าของหรือผู้ครอบครองได้ ทั้งนี้ เพื่อทราบจำนวนเนื้อที่ที่เวนคืนที่แน่นอน อันจะเป็นประโยชน์ในการจ่ายค่าทดแทนได้ โดยถูกต้อง</p>
<p>มาตรา ๙ ๓๑๖</p> <p>ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นทำให้ไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จ ภายในกำหนดเวลาตามวรรคสี่ได้ คณะกรรมการจะขอให้รัฐมนตรี ผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวขยายเวลาออกไปอีกก็ได้ แต่ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน</p>	<p>“ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นทำให้ไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จ ภายในกำหนดเวลาตามวรรคสี่ได้ คณะกรรมการจะขอให้รัฐมนตรี ผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวขยายเวลาออกไปอีกได้ไม่เกิน สองครั้ง ครั้นละไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน”</p>	<p>กำหนดให้คณะกรรมการขอขยาย ระยะเวลาในการพิจารณา กำหนดราคาเบื้องต้น ของอสังหาริมทรัพย์และจำนวนเงินค่าทดแทน ออกไปอีกได้ไม่เกินสองครั้ง ครั้นละไม่เกิน หนึ่งร้อยแปดสิบวัน</p>

พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐	พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๑๓ ถ้าเจ้าหน้าที่เห็นว่าการเวนคืนที่ได้มีการออกพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๖ แล้ว หากเป็นเข้าไปจะเป็นอุปสรรคอย่างมากแก่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมหรือประโยชน์ของรัฐอันสำคัญอย่างยิ่งอื่น ให้คณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้การเวนคืนนั้นเป็นกรณีที่มีความจำเป็นโดยเร่งด่วนได้</p> <p>เมื่อคณะรัฐมนตรีได้ประกาศตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าครอบครองหรือเจ้าของหรือผู้ครอบครองทรัพย์สินหรืออสังหาริมทรัพย์นั้นได้ก่อนที่จะมีการเวนคืน แต่ต้องมีหนังสือแจ้งให้เจ้าพนักงานหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานที่ต้องจัดให้มีการจ่ายหรือวางเงินค่าทดแทนที่กักหนาทันทีหรือวางเงินค่าทดแทนที่กำหนดขึ้นตามมาตรา ๙ โดยให้จ่ายเงินค่าทดแทนที่กักหนาทันทีก่อนการเข้าครอบครองหรือใช้ที่ดิน แต่ต้องไม่เกินราคาที่สามารถดักลงกันได้ ให้จ่ายตามราคาที่ได้ตกลงกัน แต่ต้องไม่เกินราคาที่คณบดีกำหนดตามมาตรา ๙ หากเป็นกรณีที่ไม่อาจตกลงกันได้ เมื่อเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานได้วางเงินค่าทดแทนตามมาตรา ๓๑ แล้ว ให้มีอำนาจเข้าครอบครองหรือใช้อสังหาริมทรัพย์นั้นได้</p> <p>๓๑</p>	<p>มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งและวรรคสองของมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๑๓ ถ้าเจ้าหน้าที่เห็นว่าการเวนคืนที่ได้มีการออกพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๖ แล้ว หากเป็นเข้าไปจะเป็นอุปสรรคอย่างมากแก่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมหรือประโยชน์ของรัฐอันสำคัญอย่างยิ่งอื่น ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้การเวนคืนนั้นเป็นกรณีที่มีความจำเป็นโดยเร่งด่วนได้</p> <p>เมื่อรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศตามพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๖ ได้ประกาศตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าครอบครองหรือใช้อสังหาริมทรัพย์นั้นได้ก่อนที่จะมีการเวนคืน แต่ต้องมีหนังสือแจ้งให้เจ้าพนักงานหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งอสังหาริมทรัพย์นั้นทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าหกสิบวัน และเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานที่ต้องจัดให้มีการจ่ายหรือวางเงินค่าทดแทนที่กำหนดขึ้นตามมาตรา ๙ โดยให้จ่ายเงินค่าทดแทนที่กักหนาทันทีก่อนการเข้าครอบครองหรือใช้ที่ดิน แต่ต้องไม่เกินราคาที่สามารรถกลงกันได้ ให้จ่ายตามราคาที่ได้ตกลงกัน แต่ต้องไม่เกินราคาที่คณบดีกำหนดตามมาตรา ๙ หากเป็นกรณีที่ไม่อาจตกลงกันได้ เมื่อเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานได้วางเงินค่าทดแทนตามมาตรา ๓๑ แล้ว ให้มีอำนาจเข้าครอบครองหรือใช้อสังหาริมทรัพย์นั้นได้”</p> <p>มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p>	<p>กำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เป็นกรณีที่มีความจำเป็นโดยเร่งด่วนได้</p>

พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐	พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>มาตรา ๑๙ ในกรณีที่ต้องเวนคืนโรงเรือน หรือสิ่งปลูกสร้าง อย่างอื่นแต่เพียงบางส่วน เจ้าของจะร้องขอให้เจ้าหน้าที่เวนคืน ส่วนที่เหลืออยู่ซึ่งใช้การไม่ได้แล้วด้วยก็ได้</p> <p>มาตรา ๒๐ ในกรณีที่ต้องเวนคืนที่ดินแปลงใดแต่เพียงบางส่วน ถ้าเนื้อที่ดินส่วนที่เหลืออยู่น้อยกว่าสี่ไร่ตารางวา หรือน้อยกว่าห้าวา และที่ดินส่วนที่เหลืออยู่นั้นมีที่ดินติดต่อกับที่ดินแปลงอื่นของเจ้าของเดียวกัน หรือจัดซื้อที่ดินส่วนที่เหลือด้วย</p> <p>ในกรณีที่มีการจัดซื้อที่ดินให้นำมาตรา ๑๐ และ มาตรา ๓๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม</p>	<p>“มาตรา ๑๙ ในกรณีที่ต้องเวนคืนโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้าง อย่างอื่นแต่เพียงบางส่วน ให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจาก เจ้าหน้าที่แจ้งการร้องขอจนเฉพาะส่วนให้เจ้าของทราบ และเจ้าของมีสิทธิ ร้องขอให้เจ้าหน้าที่เวนคืนส่วนที่เหลืออยู่ซึ่งใช้การไม่ได้แล้วภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจาก เจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ ให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่ พิจารณาคำร้องให้เสร็จสิ้นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้อง”</p> <p>มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๒๐ ในกรณีที่ต้องเวนคืนที่ดินแปลงใดแต่เพียง บางส่วน ถ้าเนื้อที่ดินส่วนที่เหลืออยู่น้อยกว่าสี่ไร่ตารางวา หรือ ด้านหนึ่งด้านใดน้อยกว่าห้าวาและใช้การไม่ได้ หากที่ดินส่วนที่เหลือ อยู่นั้นมีที่ดินติดต่อกับที่ดินแปลงอื่นของเจ้าของเดียวกัน หรือติดต่อกับที่ดินแปลงอื่นของเจ้าของเดียวกันแต่ที่ดินทั้งสองแปลง หรือกว่านั้นรวมกันแล้วยังมีเนื้อที่น้อยกว่าสี่ไร่ตารางวา หรือยังมี ด้านหนึ่งด้านใดน้อยกว่าห้าวาและใช้การไม่ได้ เจ้าของมีสิทธิร้องขอให้ เจ้าหน้าที่เวนคืนหรือจัดซื้อที่ดินส่วนที่เหลือได้ภายในหกสิบวันนับแต่ วันที่รัฐถึงเหตุดังกล่าว</p> <p>ถ้าเจ้าหน้าที่ไม่ยอมดำเนินการตามคำร้องขอของเจ้าของ เจ้าของมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกา ที่ออกตามมาตรา ๖ หรือรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติเวนคืน อสังหาริมทรัพย์ฉบับนั้นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือ จากเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่</p> <p>คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด</p> <p>ในกรณีที่มีการจัดซื้อที่ดินให้นำมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ และ มาตรา ๓๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”</p>	<p>กำหนดระยะเวลาในการใช้สิทธิร้องขอ ให้เจ้าหน้าที่เวนคืนโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้าง ที่เหลืออยู่ซึ่งใช้การไม่ได้ และกำหนดระยะเวลา การพิจารณาคำร้องขอของเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับ มอบหมายจากเจ้าหน้าที่ไว้ด้วย</p> <p>กำหนดหลักเกณฑ์การร้องขอให้ เจ้าหน้าที่เวนคืนหรือจัดซื้อที่ดินส่วนที่เหลือ และใช้การไม่ได้ และกำหนดระยะเวลาการยื่น คำร้อง รวมทั้งกำหนดสิทธิอุทธรณ์ไว้ด้วย</p>
<p>มาตรา ๒๐ ในกรณีที่ต้องเวนคืนที่ดินแปลงใดแต่เพียงบางส่วน ถ้าเนื้อที่ดินส่วนที่เหลืออยู่น้อยกว่าสี่ไร่ตารางวา หรือน้อยกว่าห้าวา และที่ดินส่วนที่เหลืออยู่นั้นมีที่ดินติดต่อกับที่ดินแปลงอื่นของเจ้าของเดียวกัน หรือจัดซื้อที่ดินส่วนที่เหลือด้วย</p> <p>ในกรณีที่มีการจัดซื้อที่ดินให้นำมาตรา ๑๐ และ มาตรา ๓๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม</p>	<p>มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๒๐ ในกรณีที่ต้องเวนคืนที่ดินแปลงใดแต่เพียง บางส่วน ถ้าเนื้อที่ดินส่วนที่เหลืออยู่น้อยกว่าสี่ไร่ตารางวา หรือ ด้านหนึ่งด้านใดน้อยกว่าห้าวาและใช้การไม่ได้ หากที่ดินส่วนที่เหลือ อยู่นั้นมีที่ดินติดต่อกับที่ดินแปลงอื่นของเจ้าของเดียวกัน หรือติดต่อกับที่ดินแปลงอื่นของเจ้าของเดียวกันแต่ที่ดินทั้งสองแปลง หรือกว่านั้นรวมกันแล้วยังมีเนื้อที่น้อยกว่าสี่ไร่ตารางวา หรือยังมี ด้านหนึ่งด้านใดน้อยกว่าห้าวาและใช้การไม่ได้ เจ้าของมีสิทธิร้องขอให้ เจ้าหน้าที่เวนคืนหรือจัดซื้อที่ดินส่วนที่เหลือได้ภายในหกสิบวันนับแต่ วันที่รัฐถึงเหตุดังกล่าว</p> <p>ถ้าเจ้าหน้าที่ไม่ยอมดำเนินการตามคำร้องขอของเจ้าของ เจ้าของมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกา ที่ออกตามมาตรา ๖ หรือรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติเวนคืน อสังหาริมทรัพย์ฉบับนั้นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือ จากเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่</p> <p>คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด</p> <p>ในกรณีที่มีการจัดซื้อที่ดินให้นำมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ และ มาตรา ๓๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”</p>	<p>กำหนดหลักเกณฑ์การร้องขอให้ เจ้าหน้าที่เวนคืนหรือจัดซื้อที่ดินส่วนที่เหลือ และใช้การไม่ได้ และกำหนดระยะเวลาการยื่น คำร้อง รวมทั้งกำหนดสิทธิอุทธรณ์ไว้ด้วย</p>

<p>พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐</p>	<p>พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.</p>	<p>เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม</p>
<p>มาตรา ๒๕ ๓๑๓</p> <p>ในการพิจารณาอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิทางกฎหมาย และผู้มีความรู้ความสามารถในการตราค่าอสังหาริมทรัพย์ มีจำนวนทั้งหมดไม่น้อยกว่าห้าคน เป็นผู้พิจารณาเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรี ทั้งนี้ ให้รัฐมนตรีวินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์</p>	<p>มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“ในการพิจารณาอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิทางกฎหมาย และผู้มีความรู้ความสามารถในการตราค่าอสังหาริมทรัพย์มีจำนวนทั้งหมดไม่น้อยกว่าห้าคน เป็นผู้พิจารณาเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรี ทั้งนี้ ให้รัฐมนตรีวินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์”</p>	<p>กำหนดระยะเวลาการวินิจฉัยอุทธรณ์ของรัฐมนตรีเป็นหนึ่งร้อยแปดสิบวัน เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบันที่มีการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างสาธารณูปโภคมากขึ้นและมีผู้อุทธรณ์เพิ่มมากขึ้นด้วย</p>
<p>มาตรา ๒๖</p> <p>ในกรณีที่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนยังไม่พอใจในคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีตามมาตรา ๒๕ หรือในกรณีที่รัฐมนตรีมิได้วินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๒๕ วรรคสอง ให้ผู้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลได้ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีหรือนับแต่วันพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว แล้วแต่กรณี</p> <p>การที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งอสังหาริมทรัพย์นั้นอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีตามมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง หรือฟ้องคดีต่อศาลตามวรรคหนึ่งนั้น ไม่เป็นเหตุให้การครอบครองหรือใช้อสังหาริมทรัพย์การรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง การขนย้ายทรัพย์สิน หรือการดำเนินการใด ๆ ของเจ้าหน้าที่ หรือผู้ใช้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่ เกี่ยวกับกิจการที่จะต้องมีการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์นั้นต้องสะดุดหยุดลง</p>	<p>มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา ๒๖ ในกรณีที่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนยังไม่พอใจในคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีตามมาตรา ๒๕ ให้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลได้ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของรัฐมนตรี</p> <p>ในกรณีที่รัฐมนตรีมิได้วินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๒๕ วรรคสอง ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลภายในหนึ่งปีนับแต่วันพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว และให้การพิจารณาอุทธรณ์ยุติลง</p> <p>การที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งอสังหาริมทรัพย์นั้นอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีตามมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง หรือฟ้องคดีต่อศาลตามวรรคหนึ่งและวรรคสองนั้น ไม่เป็นเหตุให้การครอบครองหรือใช้อสังหาริมทรัพย์ การรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง การขนย้ายทรัพย์สินหรือการดำเนินการใด ๆ ของเจ้าหน้าที่หรือผู้ใช้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับกิจการที่จะต้องมีการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์นั้นต้องสะดุดหยุดลง</p>	<p>กำหนดการใช้สิทธิทางศาลของเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งอสังหาริมทรัพย์เป็น ๒ กรณี คือ</p> <p>(๑) กรณีที่รัฐมนตรีวินิจฉัยอุทธรณ์แล้ว แต่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนยังไม่พอใจในคำวินิจฉัยของรัฐมนตรี ให้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลได้ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของรัฐมนตรี</p> <p>(๒) กรณีที่รัฐมนตรีมิได้วินิจฉัยอุทธรณ์ ให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลได้ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาดังกล่าว และให้การพิจารณาอุทธรณ์ยุติลง</p>

พระราชาบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐	พระราชาบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม
<p>ในกรณีที่รัฐมนตรีหรือศาลวินิจฉัยให้ชำระเงินค่าทดแทนเพิ่มขึ้นให้ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนได้รับดอกเบี้ยในอัตราสูงสุดของดอกเบี้ยฝากประเภทประจำหรือออมสินในจำนวนเงินที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ นับแต่วันที่ต้องมีการจ่ายหรือวางเงินค่าทดแทนนั้น</p>	<p>มาตรา ๑๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๓/๑ การคืนอสังหาริมทรัพย์ให้แก่เจ้าของเดิมหรือทายาท มาตรา ๓๒/๑ มาตรา ๓๒/๒ มาตรา ๓๒/๓ มาตรา ๓๒/๔ มาตรา ๓๒/๕ และมาตรา ๓๒/๖ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐</p> <p>“หมวด ๓/๑</p>	<p>กำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับการคืนอสังหาริมทรัพย์ให้แก่เจ้าของเดิมหรือทายาท เพื่อให้เป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔๒ วรรคสามและสี่ กำหนดไว้ กล่าวคือกฎหมายเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ต้องระบุวัตถุประสงค์แห่งการเวนคืนและกำหนดระยะเวลาการเข้าใช้สิทธิหรือทรัพย์สินไว้ให้ชัดเจน ถ้ามิได้ใช้เพื่อการเวนคืนในระยะเวลาที่กำหนดดังกล่าว ต้องคืนให้แก่เจ้าของเดิมหรือทายาท การคืนอสังหาริมทรัพย์ให้แก่เจ้าของเดิมหรือทายาท และการเรียกคืนค่าทดแทนที่خذไปให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ</p>
<p>ในกรณีที่รัฐมนตรีหรือศาลวินิจฉัยให้ชำระเงินค่าทดแทนเพิ่มขึ้นให้ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนได้รับดอกเบี้ยในอัตราสูงสุดของดอกเบี้ยฝากประเภทประจำหรือออมสินในจำนวนเงินที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ นับแต่วันที่ต้องมีการจ่ายหรือวางเงินค่าทดแทนนั้น</p>	<p>มาตรา ๓๒/๑ ในกรณีที่อสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนไม่นำไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของการเวนคืนภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ให้รัฐคืนอสังหาริมทรัพย์ให้แก่เจ้าของเดิมหรือทายาท</p> <p>มาตรา ๓๒/๒ การคืนอสังหาริมทรัพย์ให้แก่เจ้าของเดิมหรือทายาทตามมาตรา ๓๒/๑ ให้เจ้าของเดิมหรือทายาทที่ถูกเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ยื่นคำขอคืนอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวได้ภายในสิบปีนับแต่วันที่ครบระยะเวลาการเข้าใช้สิทธิหรือทรัพย์สินตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์</p> <p>มาตรา ๓๒/๓ การคืนอสังหาริมทรัพย์ให้แก่เจ้าของเดิมหรือทายาทตามมาตรา ๓๒/๑ ให้เจ้าหน้าที่ประกาศภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ครบระยะเวลาการเข้าใช้สิทธิหรือทรัพย์สินตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ณ สถานที่ตามมาตรา ๗ หรือสถานที่อื่นตามที่เห็นสมควร ให้เจ้าของเดิมหรือทายาททราบว่าจะอสังหา</p>	<p>โดยในหมวดนี้กำหนดเกณฑ์ของการคืนอสังหาริมทรัพย์ว่าหากมีการเวนคืนมาแล้วไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของการเวนคืนในระยะเวลาที่กำหนดในพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ให้รัฐคืน</p>

<p>พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐</p>	<p>พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.</p> <p>วัตถุประสงค์ของการเวนคืนตามวรรคหนึ่งอีกต่อไป ณ สถานที่ตามมาตรา ๗ หรือสถานที่อื่นตามที่เห็นสมควร ให้เจ้าของเดิมหรือทายาทนั้นทราบ เพื่อให้เจ้าของเดิมหรือทายาทแจ้งมายังเจ้าหน้าที่เพื่อดำเนินการขอรับคืนอสังหาริมทรัพย์นั้นต่อไป</p> <p>การคืนอสังหาริมทรัพย์ให้เจ้าของเดิมหรือทายาทตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าของเดิมหรือทายาทยื่นคำขอคืนอสังหาริมทรัพย์ได้ภายในสิบปี นับแต่วันที่ได้มีการประกาศตามวรรคสอง</p> <p>ในการกำหนดค่าทดแทนที่ชดใช้ไปเพื่อการเวนคืน ให้คิดจากเงินค่าทดแทนที่เจ้าของเดิมหรือทายาทได้รับไปจากเจ้าหน้าที่</p> <p>เมื่อเจ้าของเดิมหรือทายาทได้แจ้งมายังเจ้าหน้าที่เพื่อขอรับคืนอสังหาริมทรัพย์นั้น และตกลงชำระค่าทดแทนที่ชดใช้ไปเพื่อการเวนคืนที่ได้รับไปจากเจ้าหน้าที่ ให้มีการทำสัญญาภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ตกลงชำระค่าทดแทนที่ชดใช้ไป และดำเนินการแก้ไขหลักฐานทางทะเบียนในหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินต่อไป โดยให้นำมาตรา ๓๒/๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม"</p> <p>ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ</p> <p>..... นายกรัฐมนตรี</p>	<p>เหตุผลในการแก้ไขเพิ่มเติม</p> <p>กำหนดค่าทดแทนและจ่ายค่าทดแทนให้แก่ผู้ที่จะถูกเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ไม่ใช่เป็นการตกลงซื้อขายกันตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์</p>
---	---	--